Иқтисодий–ҳуқуқий газета
НОРМА МАСЛАҲАТЧИ
ҲУҚУҚ
СОЛИҚЛАР
БУХГАЛТЕРИЯ
N 18 (303) • 2011 йил 10 май
2005 йил июлдан чиқа бошлаган

ДАСТЛАБКИ ЧОРАК ЮТУҚЛАРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИ 2011 ЙИЛНИНГ БИРИНЧИ ЧОРАГИДА ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ РИВОЖЛАНТИРИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

2011 йилнинг биринчи чорагида мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари иқтисодиётни ислоҳ қилиш жараёнларини янада чуқурлаштириш бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов томонидан белгилаб берилган 2011 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг энг муҳим устувор йўналишларини амалга ошириш бўйича қабул қилинган чора-тадбирлар ўзининг юксак самараларини бераётганлигини кўрсатди.

Асосий макроиқтисодий кўрсаткичлар

Жорий йилнинг I чорагида ялпи ички маҳсулот (ЯИМ)нинг ўсиш суръати 7,6 фоизни ташкил қилди. Бунда 2,7 фоизли паст даражадаги инфляция ҳамда Давлат бюджети профицитини ялпи ички маҳсулотга нисбатан 0,3 фоиз миқдорида сақлаш таъминланди.

2011 йилнинг биринчи чорагида Ўзбекистон Республикасининг ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичлари
(2010 йилнинг шу даврига нисбатан фоиз ҳисобида)

Кўрсаткичлар	Ўсиш суръатлари
Ялпи ички маҳсулот	107,6
Саноат маҳсулотлари	106,2
Истеъмол товарларини ишлаб чиқариш	110,3
Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари	105,8
Чакана савдо айланмаси	113,1
Пуллик хизматлар	113,8
Экспорт	128,5

Таркибий туб ўзгартиришлар ва юқори технологияларга асосланган замонавий тармоқлар ва ишлаб чиқаришларни ривожлантириш

Кимё ва нефть-кимё саноати (114,1 фоиз), машинасозлик ва металлни қайта ишлаш (108,8 фоиз), енгил саноат (107,1 фоиз), озиқ-овқат саноати (109,3 фоиз) ва тиббий саноат (152,3 фоиз) энг жадал суръатларда ривожланди.

Юк ташиш автомобиллари (21,3 фоизга), енгил автомобиллар (6,8 фоизга), синтетик ювиш воситалари (2,4 баравар), совуткич ва музлаткичлар (8 фоизга), алкоголсиз ичимликлар (11,3 фоизга), ёрма (4,7 баравар), ўсимлик ёғи (9,2 фоизга), маргаринли маҳсулотлар (2,4 баравар), хўжалик совуни (15,1 фоизга), ипак матолар (34,9 фоизга), трикотаж буюмлари (28,7 фоизга), тикувчилик маҳсулотлари (9,4 фоизга), дори воситалари (2 баравар) ишлаб чиқариш ҳажмлари ўсди.

Истеъмол товарлари ишлаб чиқариш ҳажми 10,3 фоизга, шу жумладан, озиқ-овқат товарлари 11,5 фоизга, ноозиқ-овқат товарлар ҳажми 9,3 фоизга ўсди.

Тижорат банклари томонидан истеъмол озиқ-овқат ва ноозиқ-овқат товарлар ишлаб чиқарувчи корхоналарга технологик ускуналар, хомашё ва материаллар сотиб олиш учун 156,8 млрд сўмлик кредит маблағлари ажратилди.

Ҳудудларнинг саноат салоҳиятини ошириш ва истеъмол товарлари асосий турларини ишлаб чиқариш бўйича қўшимча ишлаб чиқариш қувватларини яратишга доир дастурлар доирасида 205 та: озиқ-овқат товарлари ишлаб чиқаришга доир 118 та ва ноозиқ-овқат товарлар ишлаб чиқаришга доир 87 та лойиҳа амалга оширилди.

Товарлар ва хизматлар экспорти 28,5 фоизга ўсди ва 3,5 млрд долларни ташкил этди.

Республика ташқи савдо айланмасининг умумий ҳажми 5,7 млрд долларни ташкил этиб, ташқи савдо айланмасининг ижобий сальдоси эса 1,2 млрд доллардан ошди. Экспорт ҳажмлари ўсишининг юқори суръатлари таъминланди: машина ва ускуналар (2,6 баравар), қора ва рангли металлар (151 фоизга), кимёвий маҳсулотлар (130,1 фоизга) ва озиқ-овқат товарлари (148,9 фоизга).

Банк тизимининг умумий капитали 2010 йилнинг шу даврига нисбатан 36,4 фоизга, жалб қилинган депозитлар ҳажми 52,4 фоизга, жумладан аҳоли маблағлари 1,5 баравар кўпайди. Кредит ташкилотларидаги аҳоли депозитларининг умумий миқдорида муддатли ва жамғарма омонатлари улуши 86,5 фоизни ташкил қилди. Банкларнинг жами активлари ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 33,5 фоизга ошди. Кредит портфели ҳажми 36,2 фоизга ўсди (кредит қўйилмаларининг 82,3 фоизини узоқ муддатли инвестиция кредитлари ташкил этади).

Корхоналарни модернизация қилиш, техник ва технологик янгилаш учун банклар томонидан 1,12 трлн сўм ёки 2010 йилнинг шу давридагига қараганда 35 фоиз кўп кредит маблағлари йўналтирилди.

Муомалага чиқарилган пластик карточкалар сони 2010 йилнинг шу давридагига қараганда 1,42 млн донага кўпайиб, 7,91 млн га етди, ўрнатилган терминаллар сони эса 25,2 мингтага кўпайди ва 86,1 мингни ташкил қилди. Натижада пластик карточкалар орқали нақд пулсиз тўловлар ҳажми 2010 йилнинг биринчи чорагига нисбатан 2 баравар ошди.

Ўзбекистон Республикаси товар-хом ашё биржасининг биржа ва кўргазма-ярмарка савдолари умумий айланмаси 2010 йилнинг тегишли давридагига нисбатан 1,6 баравар ошди ва 1 170,6 млрд сўмни ташкил этди. Юқори ликвидли товарлар сотиш ҳажмлари салмоқли даражада, хусусан, рух (2,3 баравар), пахта толаси (3,5 баравар), пахта линти (1,9 баравар), минерал ўғитлар (2,8 баравар), кўмир (2 баравар), полиэтилен (1,4 баравар) ва техник олтингугурт (40 баравар) ошди. Валюта савдо майдончасида экспорт ҳажмларининг ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 1,2 баравар ўсиши баробарида қиймати 48,9 млн долларга тенг битимлар амалга оширилди.

Ишлаб чиқаришни модернизация қилиш, техник ва технологик қайта жиҳозлаш, иқтисодиётнинг етакчи тармоқларини жадал янгилаш

Республикада ўзлаштирилган инвестициялар ҳажми 3 275,9 млрд сўмни (2010 йилнинг шу давридагига нисбатан 104 фоизни) ташкил қилди. Иқтисодиётдаги капитал қўйилмалар умумий ҳажмидан ишлаб чиқаришни ташкил этишга 70 фоиздан ортиқ инвестициялар йўналтирилди.

Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси (3,3 баравар), тижорат банклари кредитлари (1,9 баравар), Ўзбекистон Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси (11 фоизга), корхоналарнинг ўз маблағлари (21,7 фоизга) ва аҳоли маблағлари (2,1 баравар) ҳисобидан ўзлаштирилган капитал қўйилмалар ҳажмлари сезиларли даражада ўсди.

Техник модернизациялаш дастурлари доирасида 818 та лойиҳанинг амалга оширилиши давом эттирилди, улардан 145 та ишлаб чиқариш объекти, хусусан, енгил ва тўқимачилик саноатида 38 та, озиқ-овқат саноатида 48 та, қурилиш материаллари ишлаб чиқариш соҳасида 37 та, ёғочни қайта ишлаш саноатида 10 та, машинасозликда 3 та, кимё тармоғида 2 та объект фойдаланишга топширилди.

Тошкент вилоятидаги «Solay Textile» қўшма корхонасида ва Чуст туманидаги «Стайл текстил» масъулияти чекланган жамиятида трикотаж буюмлар, Ангрен шаҳридаги «Sungreentex» қўшма корхонасида тайёр тикувчилик буюмлари, Пастдарғом туманидаги «Пастдарғом тикувчи» масъулияти чекланган жамиятида болалар кийими ишлаб чиқаришни ташкил этиш, Тошкент шаҳридаги «Remedy Group» масъулияти чекланган жамияти қўшма корхонасида суртма препаратлари ва линиментлар ишлаб чиқаришни кенгайтириш, «ТТЗ» очиқ акциядорлик жамиятининг ишлаб чиқариш майдонларини янги замонавий қишлоқ хўжалик техникаси йиғишни ташкил этиш учун реконструкция қилиш, Тўрақўрғон туманидаги «Наманган қишлоқ қурилиш сервис» масъулияти чекланган жамиятида пишиқ ғишт ишлаб чиқаришни ташкил этишга доир ва бошқа лойиҳаларнинг амалга оширилиши якунланди.

Ҳисобот даврида 68 та мелиорация объектлари барпо этиш ва реконструкция қилиш ишлари бажарилди. Ушбу ишларни молиялаштиришга Суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш жамғармаси маблағлари ҳисобидан йўналтирилган инвестициялар ҳажми 2010 йилнинг шу давридагига нисбатан 1,8 бараварга кўпайиб, 9,1 млрд сўмни ташкил қилди. Натижада 84,7 км коллектор-дренаж тармоқларини тиклаш ва қуриш ишлари якунланди, 173 та лойиҳа бўйича тиклаш-таъмирлаш ишлари амалга оширилди, 2,3 минг км коллектор-дренаж тармоқлари тозаланди.

Бу даврда 14,4 минг гектар майдонда мевали дарахтлар кўчатлари ва 5,3 минг гектар майдонда токлар экилди. 11,1 минг гектар боғлар ва 5,3 минг гектар токзорлар тикланди.

Шу йилнинг I чорагида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан сабзавотларни 18 фоизга, гўштни 6,5 фоиз, сутни 7,1 фоиз ва тухумни 14,2 фоиз кўп ишлаб чиқариш имконияти яратилди. 125,6 млн долларлик 77 минг тонна мева-сабзавот маҳсулотлари, шу жумладан, 54,8 минг тонна сабзавот, 12,3 минг тонна мева ва 7,9 минг тонна узум экспорт қилинди.

Шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжаликларига кимошди савдоси орқали 1 623 бош зотдор қорамол сотилди, ҳомийлар, нодавлат ва маҳалла жамғармалари ҳисобидан 1 660 кам таъминланган оила йирик шохли қорамол билан бепул таъминланди.

Барча тоифадаги хўжаликларда йирик шохли қорамоллар умумий сони 9,1 млн бошга етди (2010 йилнинг шу давридагига нисбатан 106,4 фоизни ташкил этди). Шу жумладан, сигирлар 3,73 млн бошни ташкил этди (105,8 фоиз). 302 та паррандачилик хўжалиги ташкил қилинди.

2-бетда

Қонунчиликдаги янгиликлар

ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

*Мазкур ва бошқа ҳужжатларнинг тўлиқ матни билан **www.norma.uz** сайтидаги эркин кириладиган «Қонунчиликдаги янгиликлар» рукнида танишиб чиқишингиз мумкин.*

NORMA
www.norma.uz

ЙЎЛКАЛАРДА ЮРИЛМАСИН

2011 йил 26 апрелдаги ЎРҚ-289-сон Қонун билан Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексга йўл ҳаракати, аҳоли ҳаёти ва соғлиғининг хавфсизлигини таъминлашни янада такомиллаштиришга йўналтирилган ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди. Улар билан транспортни маст ҳолда бошқариш, рухсат этилмаган жойда тўхташ, светофорнинг тақиқловчи сигналига ўтиш, авария ҳолатини юзага келтириш ёки йўлнинг қарама-қарши томонига чиқиш ва бошқа қоидабузарликлар учун жавобгарлик чоралари анча кучайтирилди.

Эндиликда кам аҳамиятли маъмурий ҳуқуқбузарлик содир этилган тақдирда фақат суд ҳуқуқбузарни маъмурий жавобгарликдан озод эта олади ва уни огоҳлантириш билан кифояланади *(олдин буни ишни кўриб чиқаётган ҳар қандай ваколатли органнинг мансабдор шахси қилиши мумкин эди)*.

Кодекснинг йўл ҳаракати қоидаларини бузганлик учун жавобгарликка оид кўпгина меъёрлари батафсил кўриб чиқилган ва тизимга солинган. Мисол учун, ҳайдовчиларнинг белгиланган ҳаракат тезлигини соатига 20 километрдан кўп бўлмаган катталикда ошириб юбориши ЭКИҲнинг 1 баравари миқдорида *(МЖТК 128-3-моддасининг биринчи қисми)*, пиёдалар йўлкаларидан юриши эса ЭКИҲнинг 1/2 баравари миқдорида *(МЖТК 128-моддасининг биринчи қисми)* жарима солишга сабаб бўлади *(аввал ушбу қоидабузарликлар учун ягона*

2-бетда

УШБУ СОНДА

1-2-бетлар Биринчи чорак якунлари чиқарилди
1-2, 5-бетлар Қонун ҳужжатларига қисқа шарҳ
3-бет Маслаҳатни юрист беради
5-бет Пенсионер савол беради

$1 = 1694,80 сўм €1 = 2490,30 сўм £1 = 2825,57 сўм ¥10 = 208,05 сўм

ДАСТЛАБКИ ЧОРАК ЮТУҚЛАРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИ 2011 ЙИЛНИНГ БИРИНЧИ ЧОРАГИДА ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ РИВОЖЛАНТИРИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

1-бетда

Тижорат банклари томонидан фермер хўжаликлари ва агрофирмаларга «АгроМинитехЭкспо» кўргазмалари доирасида минитехнологиялар ва ихчам жиҳозларни харид қилиш юзасидан тузилган шартномаларни молиялаш учун 3,9 млрд сўмлик кредит маблағлари ажратилди. Мева-сабзавот ва гўшт-сут маҳсулотларини қайта ишлаш бўйича 10 та корхона, шунингдек, аҳолидан сут қабул қилиш бўйича 5 та шохобча ташкил қилинди.

Хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасида инфратузилмани ривожлантириш бўйича дастурни амалга оширишга Бандликка кўмаклашиш жамғармаси, Микрокредитбанк ва бошқа тижорат банкларининг 9,2 млрд сўмлик кредит маблағлари йўналтирилди.

Мобил алоқа ва интернет хизматидан фойдаланувчи абонентлар сони ҳамда алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари 42,7 фоизга кўпайди.

Молиявий хизматлар ҳажми 25,9 фоизга ошди.

1,2 мингдан зиёд янги чакана савдо ва умумий овқатланиш корхоналарининг ишга туширилгани ички савдо ва овқатланиш хизматларининг 15,2 фоизга ортишига кўмаклашди. 90 дан зиёд маиший хизмат кўрсатиш объектлари ташкил қилинганлиги маиший хизматлар ҳажмини 17,3 фоизга ошириш имконини берди.

843 та чакана савдо объекти, 43 та умумий овқатланиш объекти ва 74 та маиший хизмат кўрсатиш корхонаси ишга туширилиши натижасида қишлоқ жойларда 30,4 минг иш ўрни яратилди.

Хизматлар умумий ҳажмининг 12,6 фоизга ортиши ушбу соҳанинг ЯИМдаги улушини 48,5 фоизгача (2010 йилнинг биринчи чорагида 46,4 фоиз) етказиш имконини берди.

Инфратузилма, транспорт ва коммуникациялар қурилишини комплекс ва жадал ривожлантириш

Ўзбек миллий автомагистрали таркибига кирувчи 5 км автомобиль йўллари фойдаланишга топширилди, шунингдек, «Навоий – Учкудуқ» автомобиль йўлининг 10 км да реконструкция қилиш ишлари якунланди. 11 км темир йўлларни тиклаш ишлари амалга оширилди.

«Ўзбекистон ҳаво йўллари» МАК самолётларида йўловчиларни ташиш ҳажми 2010 йилнинг шу давридагига нисбатан 11,4 фоизга ортди. Навоий шаҳридаги халқаро аэропортдан юкларни жўнатиш ҳажми 22,4 баравар кўпайди.

Маҳаллий хом ашё ресурслар ва компонентлардан фойдаланган ҳолда қурилиш материалларини ишлаб чиқариш бўйича 43 та янги ишлаб чиқариш ташкил қилинди; 34,6 млн дона ғишт ишлаб чиқариш қувватига эга 8 та янги ғишт заводи ишга туширилди, 5 та пишиқ ғишт ишлаб чиқариш заводи модернизация қилинди, шу жумладан, 2 та корхона хом ашё компоненти сифатида кўмирдан фойдаланувчи ишлаб чиқаришга ўтказилди.

Республикада 1 642,2 минг квадрат метр уй-жой, шу жумладан, 1 242,6 минг квадрат метр уй-жой қишлоқ жойларда фойдаланишга топширилди, бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 14,3 фоиз ортиқдир. 20,9 млрд сўмлик инвестиция маблағларининг ичимлик суви таъминоти объектларини қуриш ва реконструкция қилишга йўналтирилиши самарасида 287,4 км, шу жумладан, қишлоқ жойларда 236,9 км сув тармоқлари фойдаланишга топширилди.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни жадал ривожлантириш, қулай ишбилармонлик муҳитини яратиш

Амалга оширилган чоралар натижасида 170 та, шу жумладан, тўқимачилик саноатида – 23 та, қурилиш материаллари саноатида – 49 та, озиқ-овқат саноатида – 75 та, тери-пойабзал саноатида – 2 та ва бошқа соҳаларда – 21 та кичик корхона ишга туширилди. Кичик бизнесда саноат ишлаб чиқариши суръати 117,8 фоизни ташкил этди, бу саноатдаги ўртача ўсиш кўрсаткичидан анча юқоридир.

Тижорат банклари томонидан кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига ажратилган кредит маблағлари 865,9 млрд сўмни ташкил этди, шундан 159,8 млрд сўми микрокредитлар бўлиб, бу 2010 йилнинг шу давридагига нисбатан 1,4 баравар кўпдир.

Кичик бизнес вакилларининг ишлаб чиқаришни таъминлаш мақсадида биржа савдоларида харид қилган товарлар ҳажми 1,5 баравар кўпайди. Улар томонидан биржа савдолари орқали сотилган ишлаб чиқариш товарлари 1,8 баравар кўпайди. Биржа айланмасининг умумий ҳажмида кичик бизнес субъектлари томонидан тузилган битимлар улуши 82 фоизни ташкил этди.

Ижтимоий ривожланиш, аҳоли бандлигини таъминлаш ва янги иш ўринлари яратиш

Ҳудудий дастурларга мувофиқ, 219 минг янги иш ўринлари яратилди, шундан 70 фоизи қишлоқ жойларда ташкил этилди.

Янги иш ўринларининг 137,6 мингтаси (62,9 фоизи) кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳасида ташкил этилди. Касаначилик фаолияти турларини кенгайтиришга оид чора-тадбирларни амалга ошириш ҳисобига 54,2 минг иш ўрни ташкил этилди.

Янги ташкил этилган бюджетдан ташқари Таълим муассасаларини реконструкция қилиш, мукаммал таъмирлаш ва жиҳозлаш жамғармаси маблағлари ҳисобидан 18 млрд сўмлик маблағлар ўзлаштирилди. Ўтган вақт давомида болалар спорти объектларини қуриш ва реконструкция қилишга йўналтирилган капитал қўйилмалар ҳажми Болалар спортини ривожлантириш жамғармасининг маблағи ҳисобидан 3,3 баравар ошди ва 18,4 млрд сўмни ташкил этди.

Соғлиқни сақлаш объектларини қуриш ва реконструкция қилиш учун 23,4 млрд сўм бюджет маблағлари ўзлаштирилди. Халқаро молия институтлари кредит маблағлари ҳисобидан соғлиқни сақлаш муассасаларини юқори технологияли диагностика ва даволаш тиббиёт ускуналари билан жиҳозлаш бўйича учта инвестиция лойиҳаси амалга оширилмоқда.

Иқтисодиёт вазирлиги ва Давлат статистика қўмитаси ахбороти асосида тайёрланди.

ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

1-бетда

санкция – ЭКИХнинг 1/2 бараваригача миқдорда жарима назарда тутилган).

Қонун «Халқ сўзи» газетасида чоп этилган кун – 2011 йил 27 апрелдан кучга кирди.

ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИБ

Президентнинг 2011 йил 25 апрелдаги ПҚ-1522-сон қарори билан Президентнинг 2010 йил 24 декабрдаги «Ўзбекистон Республикасининг 2011 йилги асосий макроиқтисодий кўрсаткичлари ва Давлат бюджети параметрлари тўғрисида» ПҚ-1449-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди. Мамлакатга олиб кирилаётган акцизли товарларга акциз солиғи ставкалари ўзгартирилди ва тўлдирилди. Хусусан, пишлоқ ва творог учун акциз эндиликда улар божхона қийматининг 70%ини *(олдин – 50%)*, резинка сақич учун – 100%ини *(олдин – 70%)* ташкил қилади. 9 та товар гуруҳидаги 30 турдан ортиқ товарларнинг ставкалари ўзгартирилди ва тўлдирилди. Қўшимчалар киритилиши шунингдек Президентнинг «Истеъмол товарлари импортини бож-тариф жиҳатдан тартибга солишни такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» қарори *(2011 йил 4 мартдаги ПҚ-1496-сон)* билан ҳам белгиланган. Қарорга биноан 2011 йил 1 апрелдан бошлаб мамлакатга олиб кирилаётган банан, ананас, авокадо, гуаява, манго ва мангостан (гарциния), апельсин, мандарин (шу жумладан танжерин ва сатсумалар), клементин, вилкинг ва цитрусларнинг шунга ўхшаш гибридлари, грейпфрут, шу жумладан помелло, лимон (citrus limon, citrus limonum), кивига божхона қийматининг 25%и ставкада, бироқ камида 0,15 АҚШ долл./кг; буғдой унига – божхона қийматининг 15%и ставкасида акциз солиғи солинади.

ФАҚАТ НАҚД ПУЛСИЗ ҲИСОБ-КИТОБ БЎЙИЧА

Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 27 апрелдаги 119-сон қарори билан Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 19 мартдаги «Истеъмол товарлари билан улгуржи ва чакана савдо қилишни тартибга солишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 125-сон қарорига ўзгартириш киритилди. Унга биноан, аввалгидек, юридик шахслар томонидан ўзлари ишлаб чиқарган товарларни бошқа юридик шахсларга, махсус истеъмолчиларга ва ижтимоий соҳа муассасаларига, шунингдек якка тартибдаги тадбиркорларга сотиш фақат накд пулсиз ҳисоб-китоб бўйича амалга оширилади. Юридик шахслар – истеъмол товарлари ишлаб чиқарувчилар ўзлари ишлаб чиқарган товарларни чакана сотишни **шу жумладан ишлаб чиқариш жойида ташкил этилган ўз фирма дўконлари ёки ўзларига тегишли бўлган ёхуд белгиланган тартибда ижарага олинган турғун савдо шохобчалари орқали, фақат белгиланган намуналардаги назорат-касса машиналаридан, тўловларни пластик карточкалар бўйича қабул қилиш ҳисоб-китоб терминалларидан фойдаланган ҳолда** амалга оширишлари мумкин.

СОДДАЛАШТИРИЛГАН УЛАНИШ

Электр энергетикада назорат бўйича давлат инспекцияси бошлиғининг буйруғи *(АВ томонидан 2011 йил 27 апрелда 2220-сон билан рўйхатдан ўтказилган)* билан Тадбиркорлик фаолияти субъектларининг қуввати 50 кВт гача бўлган электр қурилмаларини электр тармоқларига улашнинг соддалаштирилган тартиби тўғрисида низом тасдиқланди. У техник шартларни бериш ва электр таъминоти лойиҳаларини келишиш, электр қурилмаларини электр тармоқларига улаш тартибини белгилайди. Белгиланишича, электр тармоқларига улаш учун техник шартлар ҳудудий электр тармоқлари корхоналари томонидан туман (шаҳар) ҳокимликлари ҳузуридаги тадбиркорлик субъектларини рўйхатдан ўтказиш инспекциялари орқали фойдаланувчилар томонидан талабнома келиб тушганидан сўнг **уч иш кунидан кўп бўлмаган муддатда бепул** берилади.

2011 йил 7 майдан кучга кирди.

ХАТАР БОШҚАРУВИ

Марказий банк бошқарувининг қарори *(АВ томонидан 2011 йил 27 апрелда 943-2-сон билан рўйхатдан ўтказилган)* билан Тижорат банкларида корпоратив бошқарув тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди. Эндиликда банк бошқарувлари ички аудит хизматлари томонидан текширув чоғида аниқланган камчилик ва қоидабузарликларни ҳар чоракда кўриб чиқишлари;

5-бетда

УШБУ СОНДА:

✓ УСТУВОРЛИКЛАР
– Дастлабки чорак ютуқлари
– Валюталар курси 1-2-бетлар
✓ ҚОНУНЧИЛИКДАГИ ЯНГИЛИКЛАР
– Янги ҳужжатларни тақдим этамиз 1-2, 5-бетлар
✓ ЮРИДИК МАСЛАҲАТЛАР
– Нотариус тасдиқлайди
– Ҳуқуқни расмийлаштириш лозим
– 15 кундан кўп эмас 3-бет
✓ КАДРЛАР БЎЛИМИ
– Вақтинчалик рўйхатга олиш билан ишга қабул қилинганда
– Уйга... хизмат сафари 4-бет
✓ ИЖТИМОИЙ ТАЪМИНОТ
– Ёлғиз пенсионерлар кимлар? 5-бет
✓ СЎНГСЎЗ ЎРНИДА
– Миллиардер бўлди... беш цент билан иш бошлаб 6-бет
✓ top 7-8-бетлар

МДҲ ВА БОЛТИҚБЎЙИ МАМЛАКАТЛАРИ ВАЛЮТАЛАРИНИНГ АҚШ ДОЛЛАРИ, ЕВРО ВА РОССИЯ РУБЛИГА НИСБАТАН КУРСЛАРИ

Мамлакат	Сана	АҚШ доллари		Евро		Россия рубли	
		бирлиги	курси	бирлиги	курси	бирлиги	курси
Озарбайжон	05.05.2011	1	0,7912	1	1,1758	1	0,029
Арманистон	05.05.2011	1	373,16	1	555,82	1	13,69
Беларусь	06.05.2011	1	3001	1	4468,79	1	110,08
Грузия	05.05.2011	1	1,6766	1	2,4901	1	6,1262
Қозоғистон	06.05.2011	1	145,71	1	216,98	1	5,35
Қирғизистон	06.05.2011	1	46,603	1	69,503	1	1,7008
Латвия	06.05.2011	1	0,473	1	0,702804	1	0,0173
Литва	06.05.2011	1	2,3209	1	3,4528	10	8,5169
Молдова	05.05.2011	1	11,4424	1	16,996	1	0,4198
Тожикистон	05.05.2011	1	4,5063	1	6,6959	10	0,1655
Ўзбекистон	03.05.2011	1	1694,8	1	2490,3	1	61,62
Украина	05.05.2011	100	796,78	100	1185,768	10	2,9114
Эстония	31.12.2010	1	11,7107	1	15,6466	1	0,383246

Манба: www.prime-tass.ru

Ўзбекистон Республикаси банкларида очиладиган банк ҳисобварақлари тўғрисидаги йўриқноманинг 10-бандида: «Хўжалик юритувчи субъектнинг ҳисобварақ очиш учун асос бўлган ҳужжатлари, банк ҳисобварағи шартномаси, шунингдек, унга киритилган ўзгартиришлар, таъсис ҳужжатлари (таъсис шартномаси, устав) ҳамда уларга киритилган ўзгартириш ва қўшимчаларнинг нотариал тасдиқланган нусхалари, иккиламчи ҳисобварақлар очилганлиги тўғрисидаги асосий ҳисобварағини очган банкка юборган хабарнинг нусхаси ҳамда бекор қилинган имзолар намуналари ва муҳр изи қўйилган варақчалар мижознинг юридик йиғмажилдида сақланади», – дейилган. Мазкур бандни ўқиганда хўжалик юритувчи субъект банкда ҳисобварақ очаётганида таъсис ҳужжатларининг (таъсис шартномаси, устав) оригинал бўлмаган ва нотариал тасдиқланмаган нусхаларини тақдим этиши мумкин деган таассурот туғилади. Уларга доир ўзгартириш ва қўшимчаларнинг (агар улар мавжуд бўлса) нусхалари эса нотариал тасдиқланиши керак. Мазкур банднинг мазмунини тушунтириб берсангиз.

Д.Сотволдиева.

НОТАРИУС ТАСДИҚЛАЙДИ

– Ўзбекистон Республикаси банкларида очиладиган банк ҳисобварақлари тўғрисидаги йўриқнома[1] (*бундан кейин – 1948-сон Йўриқнома*) 10-бандида, 12-бандининг «д» кичик бандида баён этилган қоидалар моҳияти айнан тушунилса, банкка **таъсис ҳужжатларининг асл нусхалари** тақдим этилади ва мижознинг юридик йиғмажилдига тикиб қўйилади. Кўрсатиб ўтилган меъёрий қоидаларда уларнинг нусхалари, шу жумладан нотариал тасдиқланган нусхалари эслатиб ўтилмайди. Бироқ ҳуқуқни қўллаш амалиётида улар рўйхатдан ўтказилганлиги тўғрисида штамп билан бирга таъсис ҳужжатларининг асл нусхаларини тақдим этиш **мушкул**, чунки рўйхатдан ўтказувчи органга уларнинг атиги иккита нусхаси бериладиʼ[2], уларнинг бири рўйхатдан ўтказилгандан кейин ариза берувчига қайтарилади, иккинчиси эса давлат органининг йиғмажилдларида қолади. Шу боис **банклар мижоздан рўйхатдан ўтказилган таъсис ҳужжатларининг нотариал тасдиқланган нусхаларини олиш билан чекланадилар.**

1948-сон Йўриқноманинг 10-бандида, 12-бандининг «д» кичик бандида, шунингдек 39-бандининг иккинчи хатбошисида таъсис ҳужжатларига киритилган ўзгартиш ва қўшимчалар матнларининг асл нусхаларини эмас, **балки уларнинг аслига мувофиқлиги нотариал тасдиқланган нусхаларини** тақдим этишга рухсат берилади.

Артём МОКШИН,
«Norma» МЧЖ эксперт юридик хизматининг бошлиғи.

[1]МБ бошқарувининг АВ томонидан 2009 йил 27 апрелда 1948-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган.

[2]Тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатига олиш ва ҳисобга қўйишнинг хабардор қилиш тартиби тўғрисида низом (Президентнинг 2006 йил 24 майдаги ПҚ-357-сон қарори билан тасдиқланган) 10-бандининг иккинчи хатбошиси; Тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш, ҳисобга қўйиш ва рухсат берувчи ҳужжатларни расмийлаштириш тартиби тўғрисидаги низом (ВМнинг 2003 йил 20 августдаги 357-сон қарорига 1-илова) 11-бандининг иккинчи хатбошиси.

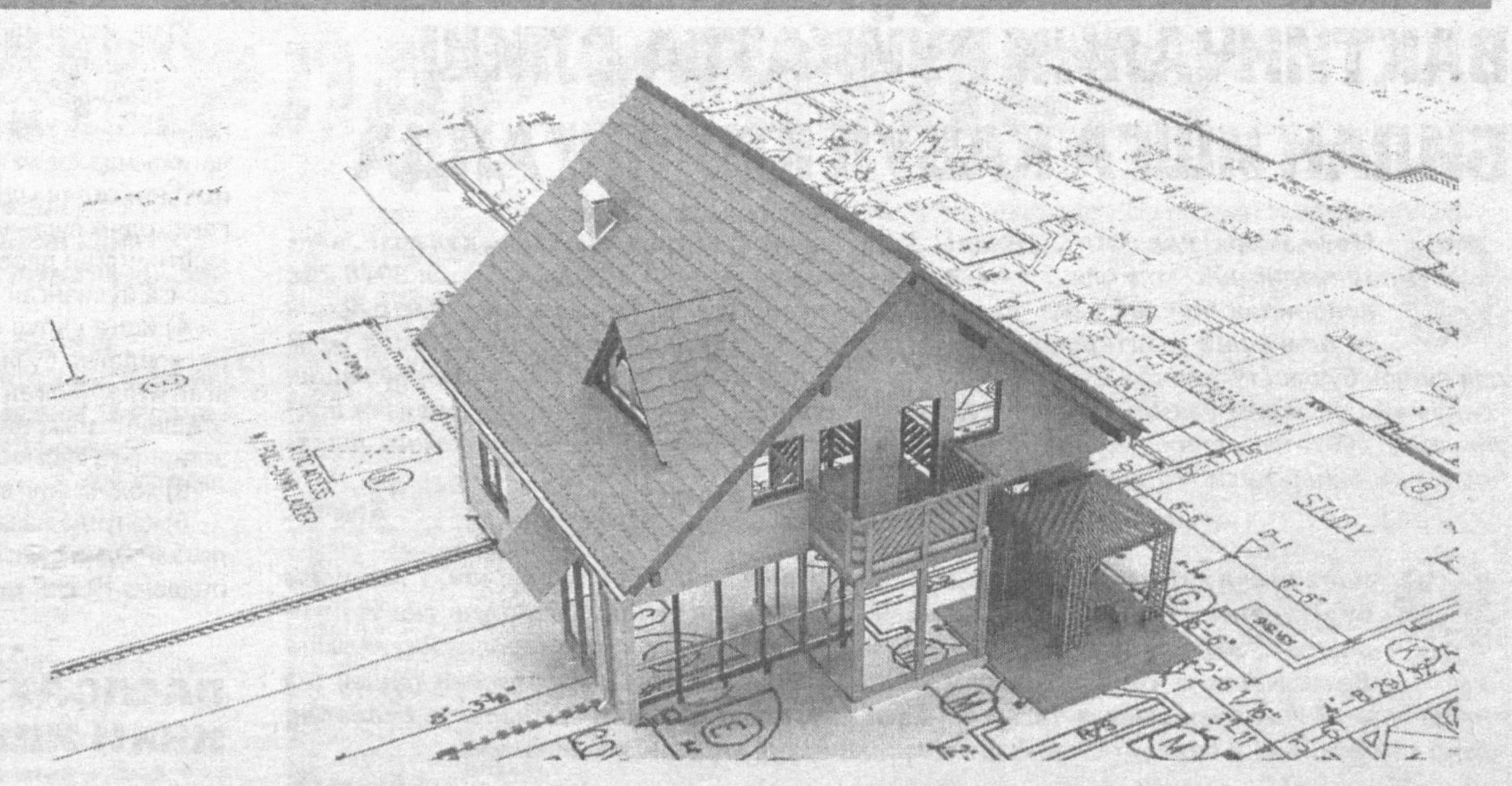

1999 йилда Тошкент шаҳар ҳокимининг қарори билан хусусий корхонага катта юк автомашиналари турадиган жой, умумий овқатланиш шохобчаси ва меҳмонхона мажмуаси қурилишига ер участкаси ажратилди. Ўша йилдаёқ «Гипрогор» институти билан участканинг чегаралари белгилаб олинди ва темир-бетон пойдеворли девор ўрнатила бошлади. Муайян ҳолатлар юзага келиши туфайли ўша вақтда архитектура-режалаштириш топшириғи ва кадастр ҳужжатлари расмийлаштирилмаган эди. 2004 йилда ХК давлат реестридан чиқарилди.

Ҳозирги вақтда мен янги МЧЖ таъсис этдим. Менга ажратилган участкани қандай расмийлаштириш кераклигини айтиб берсангиз. 2007–2008 йилларда у ерда шлакоблоклардан деворлар қурилган, иккита дарвоза, қўриқлаш будкаси, умумий овқатланиш шохобчаси барпо этилган ва ҳудудни асфальтлаш учун майдонча тайёрланган. Бироқ 2009 йилда шаҳар ҳокимининг қарори билан ушбу участкани ажратиш тўғрисидаги қарор бекор қилинди.

Ф.Тўхтаев,
газетангизнинг доимий ўқувчиси.

ҲУҚУҚНИ РАСМИЙЛАШТИРИШ ЛОЗИМ

– Ер участкасига, шунингдек бинолар ва иншоотларга бўлган ҳуқуқ Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг (*бундан кейин – ФК*) 84-моддаси ва Ер кодексининг (*бундан кейин – ЕК*) 35-моддасига асосан улар давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан бошлаб юзага келади. Сиз кадастр ҳужжатини расмийлаштирмаганлигингиз боис, ушбу талабларга мувофиқ, **барпо этилган бинолар ва иншоотларга доир ҳуқуқ юзага келмаган деб ҳисобланади.**

Бундан келиб чиқадики, ер участкаси олиб қўйилганида унда жойлашган бинолар ва иншоотларнинг қиймати қопланмайди (*ЕК 41-моддасининг тўртинчи қисми; Давлат ва жамоат эҳтиёжлари учун ер участкаларининг олиб қўйилиши муносабати билан фуқароларга ва юридик шахсларга етказилган зарарларни қоплаш тартиби тўғрисидаги низом[1] 26-бандининг биринчи хатбошиси*).

Юридик шахснинг тугатилиши (*ЕК 36-моддаси биринчи қисмининг 3-банди*), қишлоқ хўжалигига оид бўлмаган эҳтиёжлар учун берилган ер участкасидан 2 йил мобайнида фойдаланмаслик (*ЕК 36-моддаси биринчи қисмининг 10-банди*) **ер участкасига бўлган ҳуқуқни бекор қилиш учун асос** ҳисобланади. Қонун ҳужжатларининг ушбу қоидаларига мувофиқ шаҳар ҳокими сизнинг ер участкасига бўлган ҳуқуқингизни бекор қилган.

Ушбу ер участкасини фойдаланиш ёки ижарага олиш учун сиз **ҳокимликка** умумий шартларда **ариза топширишингиз** мумкин, у ЕКнинг 23 ва 24-моддалари ҳамда Ўзбекистон Республикасида ер участкаларини олиб қўйиш ва уларни қишлоқ хўжалигига оид бўлмаган эҳтиёжлар учун беришга доир материалларни расмийлаштириш тартиби тўғрисидаги низомда[2] назарда тутилган тартибда кўриб чиқилади.

Улуғбек АЮБОВ,
«Norma Hamkor» МЧЖнинг юрист-эксперти.

[1]ВМнинг 2006 йил 29 майдаги 97-сон қарори билан тасдиқланган.

[2]ВМнинг 1992 йил 27 майдаги 248-сон қарори билан тасдиқланган.

15 КУНДАН КЎП ЭМАС

ФКнинг 955-моддасига кўра, суғурталовчи мулкий суғурта шартномаси бўйича суғурта қилдирувчига (наф олувчига) суғурта товонини ёки шахсий суғурта шартномаси бўйича суғурта пулини тўлашни қуйидаги ҳолларда рад этишга ҳақли, чунончи:

суғурта шартномасининг амал қилиши суғурта ҳодисаси юз бергунга қадар, шу жумладан ФКнинг 948 ва 950-моддаларида кўрсатилган асослар бўйича бекор қилинганда;

суғурта шартномаси ФК ёки бошқа қонунларда назарда тутилган асослар бўйича ўз-ўзидан ҳақиқий бўлмаганда;

суғурталовчи ФКнинг 951–954-моддаларида кўрсатилган асослар бўйича суғурта товонини ёки суғурта пули тўлашдан озод қилинганда;

суғурталовчи ФКда ёки бошқа қонунларда назарда тутилган асослар бўйича суғурта шартномасини ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисида ёхуд суғурта қилдирувчи (наф олувчи) суғурта ҳодисаси ҳолатларини текшириб кўришга ёки етказилган зарар миқдорини аниқлашга тўсқинлик қилгани туфайли суғурта шартномасини бекор қилиш тўғрисида даъво қўзғатганида.

Суғурталовчининг суғурта товонини ёки суғурта пулини тўлашни рад этиш тўғрисидаги қарори суғурта қилдирувчига (наф олувчига) <u>улар суғурта товонини</u> ёки суғурта пулини <u>тўлашни сўраб мурожаат этганларидан кейин</u> ўн беш кундан кечиктирмай хабар қилиниши ва рад этиш сабабларининг асослантирилган далил-исботларини ўз ичига олган бўлиши лозим.

Мен суғурталовчи ташкилот тасдиқлайдиган суғурталаш тўғрисидаги қоидаларимизга суғурта таъминоти тўлашдан бош тортиш тўғрисидаги қарор суғурта қилдирувчи/суғурталанган шахс/наф олувчига улар компанияга суғурта таъминотини тўлаш хусусида мазкур қоидаларда белгиланган тартибда мурожаат қилган пайтдан бошлаб 15 (ўн беш) календарь кун мобайнида ёзма шаклда хабар қилиниши ва унда бош тортишнинг асосли сабаби кўрсатилиши кераклиги тўғрисидаги шартни киритишни таклиф қиламан.

«Суғурта фаолияти тўғрисида»ги Қонуннинг (2002 йил 5 апрелдаги 358-II-сон) 6-1-моддасига биноан суғурталовчи суғурта товони тўлашни қонун ҳужжатларида ва (ёки) суғурта шартномасида белгиланган ҳолларда ҳамда тартибда рад этиш ҳуқуқига эга.

Ташкилотимизнинг суғурталаш қоидаларида биз суғурта қилдирувчининг қопламни тўлаш тўғрисидаги ариза билан мурожаат қилиш муддати ва илова қилинадиган ҳужжатлар рўйхатини қайд этамиз. Агар ариза берувчи улардан бирортасини илова қилмаган бўлса, биз уни бу ҳақда ёзма равишда хабардор қиламиз ва охирги ҳужжат тақдим этиш санасидан бошлаб 15 кунлик муддатни ҳисоблаймиз.

Бунда қонун бизга суғурта қилдирувчи тақдим этган ҳужжатларни қайтадан текшириш ва уларни тасдиқлаш мақсадида сўровлар юбориш ҳуқуқини беради. Биз ҳар доим ҳам охирги ҳужжат олинган кундан бошлаб кўрсатилган 15 кунда ишларни якунлашга улгурмаймиз. Суғурталаш қоидаларига бундай ҳолда сўровимизни олганликлари тасдиқланганидан кейин 15 кун мобайнида қарор қабул қилинади деган қайдни киритиш мумкинми?

Суғурта компаниясининг юрисконсульти.

– Суғурта қилдирувчи суғурталовчига мурожаат қилиши пайтининг 15 кунлик муддати ҳисоблана бошлашини белгилайдиган ФК 955-моддаси иккинчи қисмининг талаби қатъий талаб ҳисобланади. Қонун суғурта қилдирувчига уни бир томонлама тартибда бекор қилиш ҳуқуқини бермайди, бунинг устига уни суғурта шартномаси тарафларининг келишуви бўйича ўзгартиш имконриятини назарда тутмайди. Шу сабабли **суғурталовчи томонидан тасдиқланган суғурталаш қоидаларида кўрсатилган муддатни суғурталовчи томонидан сўровга тасдиқ олинган пайтдан бошлаб ҳисоблаш ҳолати тўғрисида қайд киритилиши қонуний бўлмайди.**

Ушбу вазиятда суғурталовчиларга қонун тақдим этадиган ва улар ҳозир фаол қўллаётган бирдан-бир ҳуқуқ – суғурталаш қоидаларида бевосита суғурта қилдирувчи (наф олувчи)нинг мурожаати қилув таомили ва у қоплам (тўлов) олиш учун **мурожаат қилган деб ҳисобланадиган** шартларни, улар сирасига тасдиқланган рўйхат бўйича ҳужжатларнинг тўлиқ пакетини тақдим этишни киритиш мумкин, батафсил баён этишдир.

Артём МОКШИН,
«Norma» МЧЖ эксперт юридик хизматининг бошлиғи.

Реклама

NORMA
Эксперт маълумотнома тизими
КОРХОНА ЮРИСТИ
Харид қилиш масалалари бўйича қуйидагиларга мурожаат қилинг:
Тошкент ш., М.Улуғбек тумани, Ҳ.Олимжон майдони, 10а-уй.
Тел.: (998 71) 237-07-78, тел./факс:(998 71) 237-45-29.
E-mail: info@norma.uz, web:www.norma.uz

ВАҚТИНЧАЛИК РЎЙХАТГА ОЛИШ БИЛАН ИШГА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАНДА

Мен самарқандликман, 5 йилдан бери Тошкентда яшаб ва ишлаб келаман, вақтинчалик рўйхатга олинишимни ўз вақтида узайтириб бораман. Бироқ 2010 йил ноябридан бошлаб қандайдир ички фармойишга таяниб, вақтинчалик рўйхатга олинишни узайтиришга ҳужжатларни қабул қилишмаяпти. Ишхонамда мендан ишдан бўшаш тўғрисида ариза ёзишни талаб қилишмоқда. Бироқ мен ишдан бўшашни хоҳламайман, ишим ўзимга ёқади ва уни етарлича яхши бажаряпман. Иш берувчи вақтинчалик рўйхатга олиниш муддати тугаши муносабати билан мен билан меҳнат шартномасини бекор қилишга ҳақлими?

Ходим.

Ишга қабул қилиш чоғида ходимимиз вақтинча рўйхатга олинган эди. У ҳар доим бу муддатни ўз вақтида узайтириб келарди. Бироқ анчадан бери уни яна узайтиришга муваффақ бўлмаяпти, айтишича, ҳужжатларини қабул қилишмаётган экан. Вақтинчалик рўйхатга олиниш муддати ўтиб кетган ходим масаласини қандай ҳал қилиш лозим? Унинг ўзи яхши мутахассис, ишига нисбатан ҳеч қачон эътирозлар бўлмаган, ҳозир ҳам йўқ. Биз у билан меҳнат шартномасини бекор қилишимиз керакми?

Иш берувчи.

– Меҳнат шартномасини бекор қилишнинг қонуний асослари Меҳнат кодексида *(бундан кейин – МК)* белгиланган. Чунончи, *МКнинг 97-моддасига мувофиқ, у қуйидаги сабабларга кўра бекор қилиниши мумкин:*

1) тарафларнинг келишувига кўра;

2) тарафлардан бирининг ташаббуси билан;

3) муддатнинг тугаши билан;

4) тарафлар ихтиёрига боғлиқ бўлмаган ҳолатларга кўра;

5) меҳнат шартномасида назарда тутилган асосларга кўра;

6) янги муддатга сайланмаганлиги (танлов бўйича ўтмаганлиги) ёхуд сайланишда (танловда) қатнашишни рад этганлиги муносабати билан.

Тарафларнинг келишувига кўра меҳнат шартномаси исталган вақтда бекор қилиниши мумкин. Иккала тарафнинг розилиги мажбурий шарт саналади. Агар ходим рози бўлмаса, меҳнат муносабатларини ушбу асос бўйича бекор қилиш қонуний бўлмайди.

Тарафлардан бирининг ташаббусига кўра, кўриб чиқилаётган ҳолатда эса иш берувчининг ташаббуси бўйича меҳнат шартномаси фақат МКнинг 100-моддасида саналган асослар бўйлангина бекор қилиниши мумкин. Бироқ улар орасида иш берувчига ходим билан меҳнат шартномасини яшаш жойида вақтинчалик рўйхатга олиниши узайтирилмаганлиги сабабли бекор қилиш ҳуқуқини берадиган асослар мавжуд эмас.

Тарафларнинг хоҳишига боғлиқ бўлмаган қуйидаги ҳолатларда меҳнат шартномаси бекор қилинади:

1) ходим ҳарбий ёки муқобил хизматга чақирилган тақдирда;

2) шу ишни илгари бажариб келган ходим ишга тикланган тақдирда;

3) ходимни жазога маҳкум этган суднинг ҳукми қонуний кучга кирган тақдирда, башарти бунинг натижасида ходим аввалги ишини давом эттириш имкониятидан маҳрум этилган бўлса, шунингдек ходим суднинг қарорига биноан ихтисослаштирилган даволаш-профилактика муассасасига йўлланган тақдирда;

4) ишга қабул қилиш юзасидан белгиланган қоидалар бузилганлиги муносабати билан, агар йўл қўйилган қоидабузарликни бартараф этишнинг имкони бўлмаса ва у ишни давом эттиришга тўсқинлик қилса;

5) ходимнинг вафоти муносабати билан;

6) қонунда назарда тутилган бошқа ҳолларда. ЎзР Олий суди Пленумининг 1998 йил 17 апрелдаги 12-сон қарори[1] 44-бандига кўра, бундай ҳолатларга, хусусан, 18 ёшга тўлмаган шахслар бажараётган ишни давом эттириш улар соғлиғига зиён қиладиган ёки уларга бошқача тарзда зарар етказадиган бўлса, бундай шахслар билан тузилган меҳнат шартномаси ота-онаси, васийлар (ҳомийлар) ва ваколатли органлар (меҳнатни муҳофаза қилиш устидан назорат қилувчи органлар, вояга етмаганлар ишлари билан шуғулланувчи комиссиялар) талабларига кўра бекор қилиниши, муқобил хизмат ўтаётганлар билан меҳнат шартномасини бекор қилиш муқобил хизмат органлари талабига кўра бекор қилиниши киради.

Кўряпмизки, **ходим билан меҳнат шартномасини вақтинчалик рўйхатга олиниш муддатининг тугашига асосланиб бекор қилиш қонун ҳужжатларида назарда тутилмаган (агар, албатта, бундай асос меҳнат шартномасининг ўзида мавжуд бўлмаса).**

ПАСПОРТ РЕЖИМИНИ ТАЪМИНЛАШ – ИЧКИ ИШЛАР ОРГАНЛАРИНИНГ ВАЗИФАСИ

Ўзбекистон Республикасида паспорт тизими тўғрисидаги низомга[2] *(бундан кейин – Низом)* биноан бир жойдан бошқа жойга вақтинчалик яшаш учун келган Ўзбекистон фуқаролари келган кундан бошлаб уч кун муддат ичида ҳужжатларни қайд этиш учун ички ишлар органларига топширишлари шарт *(Низомнинг 33-банди).* Ўзбекистон Республикасида паспорт тизимини амалга ошириш тартиби тўғрисида йўриқноманинг[3] *(бундан кейин – Йўриқнома)* 51.3-банди билан фуқароларни вақтинчалик рўйхатга олиниш тартибига риоя қилиниши устидан назорат қилиш ички ишлар органлари ҳамда вақтинчалик рўйхатга олиниш учун масъул шахслар зиммасига юкланади, улар рўйхатга олиниш муддати тугаганидан кейин фуқароларнинг ўз вақтида кетиши устидан кузатишлари шарт.

Йўриқноманинг 79-бандига асосан паспорт тизимига риоя этилиши учун масъул шахслар қуйидагилардир:

аҳолига коммунал хизматлар кўрсатиш вазирлиги ижара корхоналарининг, квартирадан фойдаланиш қисмларининг (КФҚ) раҳбарлари;

уй бошқарувчилари, уй ва ётоқхоналарнинг комендантлари, маҳалла қўмиталарининг раислари;

меҳмонхоналар, санаторийлар, дам олиш уйлари, пансионатлар ва туристик базалар, касалхоналар, кексалар ва ногиронлар учун интернат уйлар, болалар учун интернат уйлар ҳамда қаролар рўйхатга олинадиган бошқа шу каби муассасаларнинг директорлари (мудирлари);

уйларнинг эгалари ёки ихтиёрида турар жой бинолари ва хоналари бўлган бошқа шахслар.

Паспорт тизими қоидаларининг бажарилиши устидан назорат ҳокимликлар ва ички ишлар органлари томонидан амалга оширилади.

Шу тариқа, қонунчилик иш берувчиларни Паспорт тизими қоидаларига риоя этилиши учун жавоб берадиган масъул шахслар рўйхатига киритмайди. Мансабдор шахслар паспортсиз ёки паспорти ҳақиқий бўлмаган фуқароларни, шунингдек қайдсиз яшаётган фуқароларни **ишга қабул қилгани учун жавобгар** бўладилар *(Низомнинг 43-банди).* Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекс 223-моддасининг тўртинчи қисмига мувофиқ вақтинча ёки доимий рўйхатга олинишсиз яшаб турган фуқароларни ишга қабул қилганлик **мансабдор шахсларга энг кам иш ҳақининг беш бараваридан ўн беш бараваригача миқдорда жарима солишга** сабаб бўлади.

Шу тариқа, иш жойи бўйича вақтинчалик рўйхатга олинмаган ходимни ишга қабул қилгани учун маъмурий жавобгарлик назарда тутилган[4]. Кейинчалик унинг муддати тугашига келсак, қонун ҳужжатларида ушбу масала тартибга солинмаган.

---

[1]«Судлар томонидан меҳнат шартномаси (контракти)ни бекор қилишни тартибга солувчи қонунларнинг қўлланиши ҳақида».

[2]Президентнинг 1999 йил 26 февралдаги «Ўзбекистон Республикаси паспорт тизимини такомиллаштириш тўғрисида» ПФ-2240-сон Фармонига 1-илова.

[3]ИИВнинг АВ томонидан 1999 йил 9 апрелда 698-сон билан рўйхатдан ўтказилган буйруғига 1-илова.

[4]Агар меҳнат шартномасининг шартларига кўра ходим иш берувчи жойлашган шаҳарда эмас, балки ўзининг яшаш жойида ишни бажара олса ёки шартноманинг шартларига кўра ходим иш берувчининг шаҳрида 3 кундан кўп бўлмаса, мазкур чеклов амал қилмайди, чунки ушбу ҳолда паспорт режими бўлмайди.

УЙГА... ХИЗМАТ САФАРИ

Корхонамиз Тошкент шаҳрида рўйхатдан ўтказилган. Биз Жиззах вилоятида яшовчи кишиларни ишга қабул қила оламизми, улар ўз меҳнат вазифаларини пойтахтдан ташқарида бажарадилар? Агар улар шаҳарга ҳисоботлар топшириш ва янги топшириқ олиш учунгина ойига 1–2 кун хизмат сафарига келишса, ушбу мутахассислар Тошкентда вақтинчалик рўйхатга олиниши керакми?

Ғ.Аҳаджонов,
директор.

– Хизмат сафари деб ишчининг ташкилот раҳбарининг фармойиши бўйича, ўзининг доимий иш жойидан ташқарида хизмат топшириғини бажариш учун бошқа жойга, маълум бир муддатга юборилиши (бориб келиш) тушунилади[1]. Шу тариқа, Тошкент доимий иш жойи бўлиб қолади ва, тегишинча, **ходимни ишга қабул қилиш чоғида пойтахтда вақтинчалик рўйхатга олиниши зарур.** Бундан ташқари, ушбу ҳолда иш берувчи хизмат сафарига юборилган ходимга, иш ҳақидан ташқари, суткалик пуллар ҳам тўлаши керак.

Агар ходимларни ташкилотнинг улар яшайдиган жойда жойлашган филиали ишга қабул қилса, **Тошкентда вақтинчалик рўйхатга олиниши талаб қилинмайди.** Шунингдек, агар меҳнат шартномасининг шартларига кўра иш берувчи жойлашган жойда эмас, балки уйда ишлар бажарилса[2], пойтахтга келиш (ҳисобот топшириш, иш ҳақи олиш, янги топшириқ олиш ва ҳоказо) 3 кун бўлиш билан чекланса, вақтинчалик рўйхатга олиниш талаб қилинмайди.

---

[1]Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги хизмат сафарлари тўғрисидаги йўриқнома (МВ ва МАИМҚВнинг АВ томонидан 2003 йил 29 августда 1268-сон билан рўйхатдан ўтказилган қарори билан тасдиқланган).

[2]Касаначилик меҳнатини ташкил қилишнинг хусусиятлари ва махсус шартлари «Касаначи кимдан рухсат олади?» материалида («Норма маслаҳатчи», 2010 йил 31 июлдаги 29 (262)-сон) чоп этилган.

Эълон

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ҲУЗУРИДАГИ НОДАВЛАТ НОТИЖОРАТ ТАШКИЛОТЛАРИНИ ВА ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИНИНГ БОШҚА ИНСТИТУТЛАРИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ЖАМОАТ ФОНДИ

ГРАНТ ОЛИШ УЧУН ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўзбекистон Республикасининг нодавлат нотижорат ташкилотларининг ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларининг **«Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили»** Давлат дастурини амалга ошириш учун, қуйидаги йўналишлардаги лойиҳалари қабул қилинади:

– кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, ишлаб чиқаришда инновацион технологияларни татбиқ этиш ва қўллаб-қувватлаш;

– аҳоли ўртасида янги бизнес тури – оилавий бизнесни ривожлантириш, касаначиликни ривожлантириш учун ўқув ва консультатив курсларни ташкил қилиш;

– аҳоли бандлигини яхшилаш ва даромадларини ошириш мақсадида ёшлар, аёллар ва жисмоний имкониятлари чекланган шахсларни кичик бизнес, тадбиркорлик, халқ ҳунармандчилигига жалб қилиш;

– кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини тайёрлаш, қайта ўқитиш, малакасини ва ҳуқуқий маданиятини ошириш;

– кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик корхоналари, оилавий бизнес субъектлари орасида ҳамкорлик (кооперация) алоқаларини ривожлантиришда кўмаклашиш;

– қишлоқ жойларда янги иш ўринларини яратиш, қишлоқ товар ишлаб чиқарувчилар орасида кооперация алоқаларини мукаммаллаштириш.

Танловда қатнашиш учун қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилиши керак:

1. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги Нодавлат нотижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди номига ариза билан ихтиёрий шаклда тузилган кузатувчи хат.
2. Жамоат фондининг **www.fundngo.uz.** сайтида келтирилган шаклида грант лойиҳасининг аризаси.
3. Ташкилотнинг рўйхатдан ўтганлиги ҳақидаги гувоҳнома нусхаси.
4. Низом нусхаси (ташкилот муҳри билан тасдиқланган ҳамма ўзгаришлар ва қўшимчалар билан).

Битта лойиҳа бўйича ажратиладиган грант миқдори – 15 млн сўмгача.

Ҳужжатлар оммавий ахборот воситаларида эълон қилинган кундан бошлаб бир ой мобайнида қабул қилинади. Ҳужжатлар 2011 йил 31 май соат 16.00 га қадар қабул қилинади.

Танловда давлат рўйхатига олинган нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтлари иштирок этиши мумкин.

Танлов бўйича ҳужжатлар муҳрланган (ёпиқ) конвертда (А4 формат): «100035, Ўзбекистон Республикаси, Тошкент ш., Бунёдкор кўч., 1-уй» манзилда жойлашган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги Нодавлат нотижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди номига юборилиши шарт. Ҳужжатлар юборилган санаси почта муҳрига қараб эътиборга олинади. Ҳужжатларни бевосита жамоат фондига топшириш, улар ҳар куни (шанба ва якшанба кунлардан ташқари) соат 09.00 дан 17.00 гача Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Рухсатномалар бюросида қабул қилинади.

*Барча матнли ҳужжатлар **Times New Roman 14** шрифтида тайёрланиши керак.*

Танловда иштирок этиш шартлари ва танлов ҳужжатларининг намуналари билан жамоат фондининг расмий сайтида: **www.fundngo.uz.**, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги Нодавлат нотижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фондининг Ижрочи девонида танишиш мумкин (тел.: 239-26-64, 239-26-76).

«Кадрлар бўлими» саҳифасини «Norma» МЧЖ юрисконсульти Мария ТУХТАРОВА олиб боради.

ЁЛҒИЗ ПЕНСИОНЕРЛАР КИМЛАР?

Уй-жой-коммунал хизматлар ҳақини тўлаш бўйича компенсация пул тўловларининг механизми тўғрисидаги низомда айтилишича, компенсация олувчилар сирасига ёлғиз пенсионерлар ҳам кирадилар, бунинг учун ҳеч қандай қўшимча аризалар талаб қилинмайди.

Ким «ёлғиз пенсионер» ҳисобланади? Бу «унвон»ни уларга ким беради? Мен 63 ёшдаман, 2008 йил августидан пенсияга чиққанман, 40 йиллик иш стажим бор, бутун умр Тошкентдаги биргина корхонада ишладим. Уйланмадим, болаларим, ота-онам йўқ, бир ўзим яшайман. Компенсация олишга ҳақлиманми?

А.Фёдоров.

– Ҳақиқатан ҳам, Уй-жой-коммунал хизматлар ҳақини тўлаш бўйича компенсация пул тўловларининг механизми тўғрисидаги низом[1] *(бундан кейин – Низом)* 1-банди «а» хатбошисига биноан **ёлғиз пенсионерлар энг кам иш ҳақининг 45 фоизи миқдорида ойлик компенсация пул тўловларини олиш ҳуқуқига эга[2].** 2011 йил мартда ушбу сумма 22 380,75 сўмни (49 735 x 45%) ташкил қилди. Ишламайдиган пенсионерларга компенсация пенсия ҳужжатларида мавжуд ҳужжатлар асосида, яъни қўшимча аризаларсиз тўланади *(Низомнинг 5-банди)*. Ушбу ҳужжатда кимлар ёлғиз пенсионер ҳисобланиши белгиланмаган. Бироқ мазкур таъриф Ёлғиз кексалар, пенсионерлар ва ногиронларга ижтимоий ёрдам бериш тартибида[3] келтирилган.

Шуни таъкидлаб ўтиш лозимки, мазкур ҳужжат 2007–2010 йилларда ёлғиз кексалар, пенсионер ва ногиронларни аниқ ижтимоий муҳофаза қилиш ва уларга ижтимоий хизмат кўрсатишни янада кучайтириш чора-тадбирлари дастурига[4] мувофиқ қўшимча ижтимоий ёрдам берилишига муҳтож деб топилиши мумкин бўлган фуқаролар тоифасини белгилайди. Бироқ бошқа ҳеч бир меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатда ёлғиз пенсионер таърифи берилмаганлиги сабабли унинг формулировкасини келтирамиз.

Ёлғиз пенсионер деб белгиланган пенсия ёшига (эркаклар – 60 ёш, аёллар – 55 ёш) етган ва ундан ошган, алоҳида уй, квартира, ётоқхонада бир ўзи яшайдиган ва болалари (шу жумладан асраб олган болалари), ота-онаси, эри (хотини), ҳомийси, васийликка олган шахси мавжуд бўлмаган Ўзбекистон Республикаси фуқароси эътироф этилади.

Агар муҳтож пенсионерлар:

маъмурий ҳудуддан (маҳалла, қўрғон, овул ва бошқалар) ташқарида яшайдиган, бироқ уларга доимо турли хил моддий ёрдам кўрсатиш имкониятига эга бўлмаган қариндошларга эга бўлишса;

уларнинг болалари ёки ота-онаси, эри (хотини) узоқ муддатли даволанишда ёки озодликдан маҳрум қилиш жойларида бўлишса;

кекса, пенсионер ва ногирон эр ва хотин биргаликда яшашса ва қариндошлари бўлмаса;

ногирон бола билан бирга яшашса, уларга қўшимча ижтимоий ёрдам берилиши мумкин.

Уй-жой-коммунал хизматлар ҳақини тўлаш бўйича ойлик компенсация пул тўловлари бериладиган шахслар имтиёзли тоифаларининг рўйхати

ЭКИҲнинг 45 ФОИЗИ МИҚДОРИДА:

- ўзгалар қарамоғига муҳтож бўлган ёлғиз пенсионерлар, шу жумладан ногиронлар ҳам;
- 1941–1945 йиллардаги Иккинчи жаҳон уруши ногиронлари, қатнашчилари ва уларга тенглаштирилган шахслар, 1941–1945 йиллардаги Иккинчи жаҳон урушида ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оилалари ва вафот этган ногиронларининг хотинлари (Уруш ногиронлари ва қатнашчиларига тенглаштирилган шахслар доираси ВМнинг 1994 йил 11 майдаги 249-сон қарорига[7] 2 ва 3-сон иловалар билан белгиланган. Ҳалок бўлган ҳарбий хизматчининг компенсация пул тўловларини олиш ҳуқуқига эга бўлган оила аъзоларига боқувчисини йўқотган тақдирда қонун ҳужжатларига мувофиқ ҳалок бўлган ҳарбий хизматчи учун пенсия олиш ҳуқуқига эга бўлган оила аъзолари киритилади. Компенсация пул тўловлари ҳалок бўлган ҳарбий хизматчининг оила аъзоларига улар оладиган пенсия туридан ва оила аъзолари биргаликда ёки алоҳида яшашларидан қатъи назар тўланади);
- биринчи ва (ёки) иккинчи даражали «Соғлом авлод учун» ордени билан мукофотланган шахслар;
- Совет Иттифоқи қаҳрамонлари, Социалистик Меҳнат қаҳрамонлари ва Шуҳрат орденининг учала даражаси билан мукофотланган шахслар, шахсий пенсионерлар;
- фашистлар концлагерларининг собиқ вояга етмаган тутқунлари;
- Ленинград шаҳри қамали даврида шаҳар корхоналари, муассасалари ва ташкилотларида ишлаган фуқаролар;
- кўзи ожиз I гуруҳ ногиронлари;
- Чернобиль ҳалокати оқибатида зиён кўрган фуқаролар;
- ядро полигонларида ва бошқа ядровий радиация объектларида ҳарбий хизматни ўтаган пенсия ёшидаги шахслар.

ЭКИҲнинг 18 ФОИЗИ МИҚДОРИДА:

- 1941–1945 йиллар Иккинчи жаҳон уруши давридаги меҳнат фронти қатнашчилари.

Ўзгалар парваришига муҳтож ёлғиз пенсионерларга имтиёзлар бериш тартиби тўғрисида низомга[5] мувофиқ имтиёзли ҳуқуқлардан фойдаланувчиларнинг номма-ном рўйхати Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси туман (шаҳар) бўлими томонидан туман (шаҳар) ҳокимлиги билан биргаликда тузилади. Сиз яшаш жойингиздаги Пенсия жамғармаси бўлимига сизни ушбу рўйхатга киритиш ва юқорида кўрсатилган имтиёзларни бериш масаласи билан мурожаат қилганингиз мақсадга мувофиқдир.

Президентнинг 1991 йил 27 майдаги ПФ-212-сон Фармони[6] билан **ўзгалар парваришига муҳтож ёлғиз пенсионерларга:**

умумий фойдаланишдаги шаҳар йўловчи ташиш транспортида (таксидан ташқари) ва қишлоқ жойларда ўзлари яшайдиган маъмурий туман ҳудудида умумий фойдаланишдаги автотранспортда **бепул юриш ҳуқуқи;**

шифокорлар рецепти билан бериладиган **дорилар учун ҳақ тўлашдан озод қилиш;**

белгиланган миқдордаги энг зарур моллари бепул бериш ҳуқуқи берилган.

Ўзгалар парваришига муҳтож ёлғиз пенсионерлар пенсия гувоҳномасининг бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси бўлимлари берадиган махсус қўшимча варақаси имтиёзлардан фойдаланиш ҳуқуқини берувчи ҳужжат ҳисобланади.

Мария ТУХТАРОВА,
«Norma» МЧЖ юрисконсульти.

[1]Молия вазирининг АВ томонидан 2010 йил 30 декабрда 2175-сон билан рўйхатдан ўтказилган буйруғи билан тасдиқланган.

[2]49 735 сўм миқдоридаги энг кам иш ҳақи Президентнинг 2010 йил 15 ноябрдаги ПФ-4253-сон Фармони билан 2010 йил 1 декабрдан бошлаб жорий этилган.

[3]Ижтимоий таъминот вазирлиги, Меҳнат вазирлиги, Молия вазирлиги ва «Маҳалла» жамғармаси томонидан тасдиқланган, АВ томонидан 2000 йил 23 февралда 900-сон билан рўйхатдан ўтказилган.

[4]Президентнинг 2006 йил 7 сентябрдаги ПҚ-459-сон қарори билан тасдиқланган.

[5]ВМнинг 1991 йил 28 майдаги 145-сон қарорига 1-илова.

[6]«Ўзгалар парваришига муҳтож ёлғиз пенсионерларни ижтимоий муҳофаза қилишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида».

[7]«Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида» Ўзбекистон Республикасининг Қонунини рўёбга чиқариш учун зарур бўлган норматив ҳужжатларни тасдиқлаш ҳақида».

ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

2-бетда

ташқи аудит текширувлари якунлари ва Марказий банк инспекцияларининг ҳисоботларини батафсил таҳлил қилишлари шарт.

Банк кенгаши унинг акциядорлари умумий йиғилиши томонидан сайланиши керак. Унинг таркибига банкнинг миноритар акциядорлари манфаатларини ёқлайдиган аъзолари киритилиши керак.

Активлар ва пассивларни бошқариш ёки ресурсларни бошқариш (шу жумладан Ресурсларни бошқариш қўмитасини шакллантириш) сиёсати йирик битимларни (жами капиталнинг 15 фоизи ва ундан юқори миқдорда) тузиш ва муддатини узайтиришни банк кенгаши томонидан маъқулланишига доир талабларни акс эттириши керак.

Кенгашнинг банк фаолиятини назорат қилиш бўйича мажбуриятларни бажариш учун муайян қўмиталарни яратиш ҳуқуқи энди унинг мажбуриятига айланди. У шунингдек кредит, валюта, фоиз, бозор, операцияга доир ва бошқа хатарларнинг банк молиявий аҳволига таъсирини кузатиш, ҳисоб юритиш ва банк томонидан уларнинг олдини олиш чора-тадбирларини кўришга чақирилган Банк хатарларини назорат қилиш қўмитасини ҳам тузади.

2011 йил 7 майдан кучга кирди.

5 ЙИЛ САҚЛАНСИН

Марказий банк бошқарувининг қарори *(АВ томонидан 2011 йил 27 апрелда 951-4-сон билан рўйхатдан ўтказилган)* билан Тижорат банклари фаолиятида юзага келадиган ҳужжатларнинг сақланиш муддатлари рўйхатини қўллаш бўйича кўрсатмага ўзгартириш киритилди. Чунончи, эндиликда касса хизматига доир мижозлар билан ёзишмалар 5 йил (олдин – 3 йил) сақланади.

2011 йил 7 майдан кучга кирди.

ҲАР ЧОРАКДА АУДИТ

Марказий банк бошқарувининг қарори *(АВ томонидан 2011 йил 27 апрелда 992-3-сон билан рўйхатдан ўтказилган)* билан Тижорат банкларининг ички аудитига Марказий банк томонидан қўйиладиган талаблар тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди. Уларга биноан аудит хизмати ходимлари (аудиторлар) бошқа талаблар билан бирга Марказий банк томонидан ўтказиладиган аттестациядан ўтишлари ва банкнинг пул муомаласи, кредит, валюта, депозит операциялари ёки бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботи бўлимларида камида 3 йил (олдин – камида 1 йил) иш стажига эга бўлишлари керак. Бош аудитор эндиликда тижорат банкининг юқорида кўрсатилган бўлимларида раҳбарлик лавозимида камида 3 йил ёки аудит хизматида камида 2 йил иш стажига эга бўлиши керак.

Аудит хизмати энди банк ва унинг таркибий бўлинмаларида (филиаллар, мини-банклар, банк биносидан ташқарида барпо этилган операцион кассаларда) мижозлардан қабул қилинган пул маблағлари, шу жумладан аҳоли омонатларининг мавжудлигини, уларнинг омонат дафтарчалари (сертификатлар)га мувофиқлигини **ҳар чоракда камида бир марта** текширади. Банк кенгаши эса унинг марказида филиаллар фаолиятини мониторинг қилиш натижаларини мунтазам равишда кўриб чиқиш; активлар, кредит ва инвестиция портфелининг сифати ва банк фаолиятининг бошқа кўрсаткичларидан келиб чиқиб, аудит хизмати ишининг самарадорлигини баҳолаш йўли билан банк аудит хизматини назорат қилиш мажбурияти юкланди.

2011 йил 7 майдан кучга кирди.

ШОХОБЧАДА ВАЛЮТАНИНГ ЙЎҚЛИГИ – ҲУҚУҚБУЗАРЛИК ЭМАС

Марказий банк бошқарувининг қарори *(АВ томонидан 2011 йил 27 апрелда 622-4-сон билан рўйхатдан ўтказилган)* билан Марказий банк томонидан банк қонунчилиги ва банк фаолиятини тартибга солувчи меъёрий ҳужжатларни бузганликлари учун тижорат банкларига нисбатан қўлланиладиган чора ва санкциялар тўғрисида низомга ўзгартиришлар киритилди. Хорижий валютани ҳамда хорижий валютадаги тўлов ҳужжатларини сотиб олиш ва сотиш тартибининг бузилишига энди фақат Алмаштириш шохобчаси тўғрисидаги низомнинг *(2011 йил 17 январда 2183-сон билан рўйхатдан ўтказилган)* 130-бандида кўрсатилган талабларга риоя этмаслик *(олдин – Алмаштириш шохобчаси тўғрисидаги низомнинг 120-бандида кўрсатилган талабларга риоя этмаслик (2002 йил 14 мартда 1114-сон билан рўйхатдан ўтказилган)* ҳамда қатъий ҳисобда турувчи бланкалар, валюта ёки бошқа қимматликларнинг камомади ёки ортиқчалиги аниқланиши *(олдин – алмаштириш шохобчаларини нақд хорижий валюта ва қатъий ҳисобот бланкалари билан ўз вақтида таъминламаслик)* киради.

2011 йил 7 майдан кучга кирди.

Меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларнинг қисқача шарҳлари 2011 йил 23 апрелдан 29 апрелгача бўлган давр учун «Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами»нинг 17-сони асосида тайёрланди.

Машҳурлар ҳаётидан

МИЛЛИАРДЕР БЎЛДИ ... БЕШ ЦЕНТ БИЛАН ИШ БОШЛАБ

Уоррен Баффет номини кўпчилик Forbes журналида эълон қилинадиган миллиардерларнинг ҳар йилги рўйхатидан яхши билади. У курраи заминимиздаги энг бадавлат одамлардан биридир: ҳозир унинг мол-мулки қарийб 44 млрд доллар баҳоланмоқда. Бадавлатликда у Билл Гейтсдан кейин иккинчи ўринда туради. Баффет мол-мулки миқёси эмас, кўпроқ ўзгарувчан, ҳар он қалқиб турувчи молия соҳасида омилкорлик ва барқарорлик бобидаги юксак натижалари билан тилга тушган. Уни жаҳондаги энг машҳур инвестор дейишади. Унга қарашли The Berkshire Hathaway инвестиция фонди йирик трансмиллий компаниялар акцияларига эгалик қилмоқда. Таҳлил бобидаги фавқулодда ноёб қобилияти туфайли Баффет ер юзидаги миллионлаб инвесторлар учун чинакам ибрат, йўлбошчи бўлиб қолди. Неча йилдирки, у биржа даллоллари ва чайқовчилари фикрини ҳуққабоз сингари ўйнатиб келмоқда, унинг бир оғиз сўзи билан қанчадан-қанча компаниялар ё боймоқда, ёки бор будидан мосуво бўлмоқда. Уни «Омахадан чиққан пайғамбар», «Америка бизнесининг олтин стандарти» деб эъзозлайдилар. Инвестициялаш бобида ҳар йили ўтказадиган анъанавий семинарига одамлар йиллаб навбат кутишади.

ДАСТЛАБКИ ДАСТМОЯ

Уоррен Баффет 1930 йилнинг 30 августида Небраска штатидаги энг катта Омаха шаҳрида, биржа брокери ва сиёсатчи Говард Баффет оиласида дунёга келди. Бўладиган бола бошидан деганларидек ёшлигидаёқ жуда тийрак эди. Ўқишни ёш чоғида тез ўрганиб олди, мактабга борганида у математика асосларини ҳам яхши биларди. Ахборотларни тез илғаб олар ва сира унутмасди. Ноёб истеъдоди билан тез танилди: болалигидаёқ кўп хонали сонларни миясида кўпайтира олиш қобилияти билан ҳаммани лол қолдирарди.

Баффет молия соҳаси сирларини 6 ёшлигидан ўргана бошлади. 1936 йили у 25 центга бобосининг дўконидан Coca-Cola ўрамини сотиб олиб, ундаги олти шиша ичимликнинг ҳар бирини 5 центдан пуллади. Шу зайил нақ 5 цент ишлаб топди. Бундай қараганда, Баффетнинг бизнес соҳасидаги бу қадами жуда жўн нарса бўлиб кўринади, аммо 6 яшар боланинг моҳиятан олганда пул ишлаб топишга киришганлигининг ўзиёқ кўп нарсадан далолат беради.

Орадан 5 йил ўтгач, Баффет илк бор фонд бозорига қадам қўйди. Брокер отасининг шарофати билан у биржа ахборотларидан эмин-эркин баҳраманд эканлиги боис шундан фойдаланиб қолди. 11 ёшида Cities Service нинг иккита акциясини (ўзига ва опасига) 38 доллардан сотиб олди. Тез орада бу акцияларнинг нархи 27 долларга тушиб кетди. Ёш «акциядор» ҳуноби чиққан бўлса ҳам акцияларини сотмади – нархи кўтарилишини кутди ва ҳар бирини 40 доллардан пуллади. Бу унинг хатоси эди: бир неча кундан кейин уларнинг нархи 200 долларга етди. Баффетнинг эътироф этишича, айни ўшанда у сабр қилишни ўрганди, пайт пойлаб туриш зарур эканлигига тушунди ва узоқ муддатли қўйилмалар тарафдори бўлиб қолди.

Бироз вақт фонд бозоридан четроқда юрган Баффетнинг (13 ёшида) матбуотни чаканалаб сотишда омади чопди. Орадан бир йил ўтгач, тўплаган пули 1,5 минг долларга яқинлашиб қолди. Уларни тезроқ ишга солишни кўзлаб маҳаллий фермерларга ижарага бериш учун бу пулга ер участкаси сотиб олди.

Шундан кейин қимор ўйинларига қизиқиб қолди. Бузилиб қолган ўйин автоматларини арзон гаровга сотиб олиб, Уоррен уларни таъмирлашга топширди. Кейин эса уларни дўконлар, сартарошхоналар ва шу сингари гавжум жойларга ўрнатди. Топган фойдани жой эгалари билан ҳалол бўлашди. Шу зайил пули ой сайин 600 долларга кўпайиб борди.

Вақти келиб Баффет ота-онасининг ўгити билан Пенсильвания университетига йўл олди. Аммо ўқиш тез орада жонига тегди, чунки уддабуронлиги билан танилиб қолган ўсмир бизнес ҳақидаги назариётчи олимлардан кўпроқ нарса биларди. Бир йилдан кейин қадрдон Небраска шаҳрига қайтиб, яна газета бизнеси билан шуғуллана бошлади. Дастлаб газета етказиб бериш бўлими бошлиғи бўлди, кейин эса шу идора эгаларидан бирига айланди. Ишлар юришгандан юришиб кетди. Ёш тадбиркор яна нигоҳини фонд биржасига қарата бошлади. Ўз жамғармасидан ташқари отасининг пуллари ҳам унинг ихтиёрида эди. Шу зайил оила сармоясини кўпайтириш тараддудига тушди.

Ана шу ишлар билан машғул бўлиш асносида у Небраскадаги университетни тамомлади, аммо ўқишни давом эттиришга қарор қилди.

ИНВЕСТОР МАКТАБИ

«Шуни тушуниб етдимки, кўп нарса билишимга ва шахсий қобилиятларим даражасида иш олиб бора олишимга қарамай, қўшимча билимгина шуҳратимга шуҳрат қўшар экан», – деб эслайди у истеҳзо билан. Баффет Вашингтондаги Колумбия университетига киришга аҳд қилди.

Бу дорилфунунда инвестиция бизнесида «акула» деган ном орттирган Бенжамин Грэм лекция ўқирди. У талабаларга компанияларнинг молиявий ҳисоботларини синчковлик билан таҳлил қилишни буюриб, уларнинг фаолияти йўналишига эътибор қилмасликни ва олинган маълумотлар асосида акцияларни сотиб олиш ёки сотиш ҳақида қарор қабул қилишни ўргатарди. Грэм шахсий тажрибасига таяниб, маблағ деган нарсани бугунги кунда биржада ҳамманинг оғзига тушган компанияга эмас, акциялари ҳақиқий активларидан пастроқ баҳоларда сотилаётган акцияларга тикиш лозим деб уқтирарди. Грэм уларни чекиб ташлаб юборилган сигарага ўхшатарди.

Йигитлик остонасидан хатлаётган Баффет курс бўйича маърузаларни тинглагач, аксинча иш тутиш лозим деган хулосага келди: « Ҳамонки, компаниянинг активлари сотилаётганидан қиммат эканлигини билар эканман, уларнинг ҳисоботлари билан неча пуллик ишим бор? Акцияларни эмас, балки унинг ортида турган бизнесни сотиб олиш керак – гап ана шунда!» У ана шу принципга амал қилиб кейинчалик Грэм жанобларининг фондидаги жамики маблағлардан бир неча бор кўп пул ишлаб олишга муваффақ бўлди.

Университетни тамомлаганидан кейин бир йил ўтар-ўтмас Грэм Уорренни ишга таклиф этди. 6 йил ичида унинг фирмаси 140 минг доллар ишлаб топди. Шунда Баффет мустақил иш юритиш фурсати келганлигини англаб етди ва 1957 йили ота шаҳри Омахага қайтиб ўзининг Buffett Associates деб аталган биринчи инвестиция ширкатини очди. Унинг истеъдодига ишонган бир қанча тадбиркорлар Баффетни бош менежер этиб тайинладилар ва унга 25 минг доллардан бердилар. Бошланғич сармояси 105 минг доллар бўлган фирманинг пули ярим йилдан кейин уч баравар ошди.

Яхши бошқарилаётган фирмаларнинг акцияларига пул тикиш Баффет учун ишда асосий принцип бўлиб қолди. Устози Грэмдан фарқли равишда у корхоналарнинг балансларини ўрганиш билан чекланиб қолмай, уларнинг корпоратив тузилмасини ҳам, энг зўр менежерлар таржимаи ҳолини ҳам синчиклаб ўрганарди. Баффетни қисқа муддатли, чайқовчилик йўсинидаги ишлар қизиқтирмасди. У ўз наздида бозорда узоқ вақт фаолият кўрсатиб турадиган компанияларгагина пул тикарди. Акцияларни сотишда биз учун энг мақбул муддат уларни ҳеч қачон сотмасликдир деган гапни кўп такрорларди. Бундай стратегия ажойиб самаралар берди ва ҳозирга қадар шундай самара бермоқда. Баффет компанияси акциялари 5 йил ичида 251 фоизга ошди, айни бир вақтда Доу-Жонс индекси (бу фонд борасида машҳур индекс бўлиб, АҚШнинг етакчи саноат тармоқларининг 30 та йирик компанияси акциялари баҳоси асосида ҳисоблаб чиқарилади) бор-йўғи 74 фоизга кўтарилди. Яна 5 йилдан кейин бу акциялар 1 156 фоиз қимматлашди, Доу-Жонс индекси эса 122 фоизга ошди, холос.

БАФФЕТОНА РАҚАМЛАР

Бу Баффетнинг илк парвози эди. Иккинчи, янада кўламдор парвоз учун старт майдончасига 1969 йили асос солинди. Бу пайтга келиб, Buffett Associates қиймати 102 млн долларга етган эди. Кутилмаганда Баффет фондни тарқатиб юборди, активларини сотди ва ўша кезлари жуда танг ҳолга тушиб қолган The Berkshire Hathaway (BH) тўқимачилик компаниясини сотиб олди. Бу чоғроқ компания бўлиб, акцияларининг ҳар бир донаси 8 доллардан сотилди, ҳолбуки соф активларининг қиймати уларни 20 доллардан сотиш имконини берарди. Бунақа ҳолатни фақат Баффет тўғри баҳолай билди ва у 3 йил ичида BHнинг ярмини сотиб олди. Бошқа акциядорлар кутганига зид ўлароқ у тўқимачилик ишлаб чиқаришини ривожлантиришга киришмади, компаниянинг барча даромадини қимматли қоғозлар сотиб олишга йўналтирди. Ўшанда қонун ижодкорлари Америка суғурта компаниялари учун катта-катта солиқ имтиёзлари белгиладилар. Ана шу бизнеснинг келгусида сердаромад бўлишини кўра билган Баффет секин-аста Американинг бешта йирик суғурта фирмасини сотиб олди. У мўлжални тўғри олган экан: 40 ёш бўсағасидан ўтар-ўтмас 28 миллиард долларлик мол-мулк эгаси бўлиб қолди.

Унинг ютуқли одимлари Баффет ҳеч қачон акциялар билан чайқовчилик қилмайди деган принцип самарасидир. Таҳлилчилар таъбири билан айтганда, у акцияларни «пухта инвестициялайди». Бундай ёндашувни Баффет осонгина изоҳлаб шундай дейди: «Бозорга эмас, бизнесга, акцияларини сотиб олаётган компанияга қаранг. Ишончли ва истиқболли лойиҳаларга маблағ киритаётган бўлсангиз, шуни билиб қўйингки, ҳеч қандай ҳолатда ҳам танглик сизни ташвишлантирмаслиги лозим».

МИЛЛИАРДЕРГА ЭСКИ МАШИНА ҲАМ БЎЛАВЕРАДИ

Баффет ҳақида озмунча афсона ва ривоятлар тўқилмаган дейсиз. У чеккароқ вилоятдаги қадрдон Омаха шаҳрида эски уйда яшайди. Янги чиққан зўр машиналарни эмас, тутилган машиналар бозорида ўн йилча олдин 700 долларга сотиб олган эскироқ «Хонда» русумли машинани ёқтиради. Кўрган одам уни пулдор деб ўйламайди ҳам. Оёқ кийими, уст-боши ё арзонлаштирилган, ёки ўрта табақа вакилларига мўлжалланган арзонбаҳо товарлар сотиладиган дўконлардан олинган бўлади. Тежамкорлик билан ҳаёт кечиришни Баффет ўз зурриётларига ҳам ўргатди. Унинг васиятига кўра бор давлатининг 99 фоизи турли хайрия фондлари ихтиёрига ўтади.

Баффет қизиқ табиатли инсон, ҳазил-ҳузул қилишни яхши кўради, узундан-узоқ нутқ сўзлашига ҳам кўпчилик кўниккан. Жаҳон матбуоти ундан иқтибослар келтиришни ёқтиради. Молия ҳамжамияти томонидан қаттиқ танқид қилинган бир битимдан сўнг унинг заҳархандалик билан айтган гапини – «агар сизлар шунчалик ақлли экансиз, нима учун мен бунчалик бойман?» деган гапини кўп эслашади. Унинг айтганлари, маърузалари журналистлар учун шунчаки озуқа эмас, балки бутун дунёдаги биржа даллоллари ва чайқовчилари обдон ўйлаб олиши учун яхши мавзу ҳамдир. Унинг ҳар бир сўзи, ҳар бир ҳаракатини диққат билан ўрганишади ва таҳлил этишади. Кимнингдир молиявий ноқобиллиги ҳақида айтган озгина тагдор гапи фонд бозорида бўҳрон уйғотиши ҳеч гап эмас.

Инвестиция стратегияси борасида ҳам Баффетнинг ўзига хос табиати, оғир карвонлиги сезилиб туради. Баффет маҳсулотини дуруст деб биладиган компанияларгагина пул киритади. Унинг «бисот халтаси»да Coca-Cola, Gillette, The Washington Post, American Express, McDonald's, Walt Disney сингари йирик компанияларнинг пакетлари бор. Бу тасодиф эмас, албатта. Журналистларнинг айтганларига ишонилса, бизнес соҳасининг 80 ёшли бу пулдор намояндаси субҳидамда бир бокал Coca-Cola ичади, Gillette билан соқолини олади, нонушта қилаётганида албатта The Washington Post газетасини ўқийди, буларнинг ҳаммасига American Express пластик карточкаси билан ҳақ тўлайди. «Ўрдакчалар» мультфильмини жуда яхши кўради, унинг бош қаҳрамони – миллионер Скрудж МакДак асли Баффетга тегишли мана бу сўзларни кўп такрорлашини яхши биласиз: «Тежаб қолинган доллар – ишлаб топилган доллардир». Бисотида юқори технологияга таянадиган компаниялар акциялари ҳанузга қадар йўқлигини изоҳлаган бўлиб, Баффет уларнинг маҳсулотидан фойдаланмаслигини айтади ва «Уйимда ҳатто компьютерим йўқ», – дея қўшиб қўяди.

Бундан 5 йил муқаддам сайёрамиз ишбилармонлар жамоатчилиги Баффетнинг замонавий технологияларга пул тикишни сира истамаётганлигига чинакамига ажабланган эди. Жаҳондаги инвесторлар шу жабҳада қўлга киритилган миллион-миллион фойдани ҳисоб-китоб қилиб, ич-ичларидан хурсанд ҳолда эски русумга эътимод қўйган миллиардернинг устидан янги иқтисодиётга келганда унинг ақли панд берди дея мийиқларида кулиб юрдилар. Баффет бунга жавобан елкасини қисиб қўя қолди ва менежерларига босиқлик билан ҳаммаси жойида, ўз ишингизни қилаверинг деб айтди. 2 йилдан сўнг қувониш, шодланиш навбати Баффетга келди. Юқори технология бозори ривожининг асосий кўрсаткичи бўлмиш NASDAQ биржа индекси шиддат билан пасая борди. Инвесторлар беҳад катта зарар кўрдилар. Ўз компанияси қиймати ўсиб бораётганини ички қониқиш билан кузатар экан, Баффет ахир мен сизларни огоҳлантирган эдим-ку деб қўя қолди секингина.

БАШОРАТИНИ АЙТМАЙСИЗМИ?!

Баффет инвестиция бисотини шакллантирар экан, ўзи шахсан афзал деб билган жиҳатлардан ташқари яхши компанияларнинг, агар уларда ёмон хабарлар пайдо бўлган бўлса, акцияларини сотиб олинг деган жўнгина принципга ҳам амал қилади. Унинг қўлга киритилган энг яхши акциялари глобал ёки маҳаллий инқирозлар вақтида ёки шу инқирозлардан кейиноқ сотиб олинган.

Баффетнинг эътироф этишича, унинг ютуқлари қобилияти ёки омади келишигагина эмас, балки бошқа кишиларнинг хато ҳамда янглишганликларига ҳам боғлиқдир. Зеро инвесторларнинг аксарияти молиявий ҳисоботи жорий пайтда анча жозибадор ва жалб этувчан компанияларнинг чоғроқ туркумдаги акцияларини сотиб олишга ёки сотишга ҳаракат қилади. Уоррен ҳаммага зид равишда ниҳоятда синчковлик билан танлаб олинган йирик туркумдаги, сони унча кўп бўлмаган компаниялар акцияларидан ўз бисотини шакллантиради. Чинакам бойиш истагидаги инвестор ўзидаги муросасозлик туйғуларини енгиши ва энг яхши акцияларнигина сотиб олиши лозим. Баффет ҳар йили ўзининг Омаха шаҳрида The Berkshire Hathaway акциядорларини йиғади (компания қароргоҳи ҳам айни шу шаҳарда) ва анъанавий нутқ сўзлаб, ўтган йилда эришилган ютуқларга тўхталади ҳамда келгуси ишлар ҳақида сўз юритиб, башоратомуз фикрларини айтади. Унинг бу нутқини BH эгаларигина эмас, балки ер юзидаги миллионлаб инвесторлар интиқлик билан кутадилар. Маълумки, оқсоқол Баффет ҳеч қачон хато қилмайди, унинг башоратомуз гаплари айтилган муддатда рўёбга чиқади.

Баффет 2001 йилни ўзи учун бирдан-бир хато йил бўлди деб ҳисоблайди. Ўшанда, сентябрь ойида Нью-Йорк ва Вашингтон шаҳарларида содир бўлган террорчилик ҳаракатлари суғурта ва қайта суғурта билан шуғулланувчи компаниялар бюджетига зўр келди. Баффет бисотининг асосини шундай компаниялар ташкил этганлиги боис бир куннинг ўзида у 1 млрд доллардан ҳам кўпроқ маблағ йўқотди ва йил якунлари бўйича фойдаси учдан икки қисмга камайиб кетганлигини тан олди. Ўшанда Уоррен террорчилик таҳдидини олдиндан баҳолай билмаганлиги учун акциядорлардан шахсан кечирим сўради.

Шунга қарамай, Баффет ҳамиша босиқлик, вазминликни қўлдан бермайди ва «Эҳтиросга берилманг, ҳовлиқманг, дўстлар! Мен айтгандек қилаверинг, ҳаммаси яхши бўлади», – деган гапни кўп такрорлайди. Ўзи ҳам бу гапга амал қилади: унинг ҳеч қачон ҳеч қаёққа ошиқмаётгандек туюлиши боиси ҳам шунда бўлса керак...

Хорижий матбуот материалларидан.

ТОВАРЛАР ВА ХИЗМАТЛАР БИЗНЕС ПАНОРАМАСИ

top

ЭНГ ЯХШИСИНИ ТОП!

«Норма маслаҳатчи» N 18 (303) 2011 йил 10 май

РЕКЛАМА
237-51-33, 237-47-20, 237-47-05

"Интеграл стар" ХК таклиф қилади
ЁҒОЧ-ТАХТА МАТЕРИАЛЛАРИ
ассортиментда
Хизматлар лицензияланган
Тўлов - исталган шаклда
Тел. 303-16-46, факс 274-66-77

«UNIKS-STAR» МЧЖ
НАСОСЛАР
чуқурликлар учун ЭЦВ 4, 6, 8, 10 туридаги
дренаж учун ГНОМ туридаги
К туридаги, Консоль
ВК туридаги, Вихрли
ЦМК туридаги фекаль
"Андижанец" насоси
"КАСКАД" ҚЎЗ
Товар сертификатланган
189-10
ТЕЛ.: 253-97-60, 188-98-38, WWW.NASOS.UZ

Рўйхатлар

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2011 йил 20 апрелдаги қарорларига асосан Шайхонтоҳур туманидаги тугатилаётган корхоналар
РЎЙХАТИ

Корхона номи	СТИР	Рўйхатга олинган санаси ва рақами		Директор	Юридик манзили	Қарор рақами
"ILTI STROY MASTER" МЧЖ	300089711	21.12.2006	001610-09	С.Мақсумов	А.Қодирий кўч., 7	10-1107/5010
"DOKTOR-NILUFAR" ХК	206858346	24.04.2007	001828-09	Н.Бобохонова	Эшон Бобохон кўч., 10	10-1107/5021
"JBM MAX OSIYO"	300931660	09.09.2008	002842-09	Б.Жўраев	Эски Жўва бозори майдони, 28	10-1107/5019
"DILIZULF ELIT" МЧЖ	205778565	09.08.2005	878-09	З.Жалилова	Хуршид кўч., 8а	10-1107/5019
"ASLAM MEDIA" МЧЖ	206679252	28.06.2006	1366-09	Д.Исмоилова	А.Қодирий кўч., 7а	10-1107/5018
"A'LO VIDEO PLUS" МЧЖ	207066500	26.02.2010	004074-09	Д.Маҳкамов	Х.Худойберганов кўч., 19	10-1107/5016
"BURNEFTEXIM SERVIS" IICHK	300438839	04.02.2009	985	А.Турдибаева	Х.Бойқаро, 13	10-1107/5011
"BUILD PARTNERS"	300718877	13.02.2008	002371-09	Ж.Мақсудов	4-Оқсой кўч., 3	10-1107/5023
"DAVID BOTAZOVICH" МЧЖ	301081500	24.12.2009	003142-09	Д.Усмонбоев	У.Юсупов кўч., 76	10-1107/4946
"BIO LIDER PRODUCT" МЧЖ	301249756	23.07.2009	003408-09	Б.Абдуллаев	Б.Зокиров кўч., 23	10-1107/4958
"VIRTUAL BARS" МЧЖ	301353106	22.10.2009	003677-09	А.Исмоилов	Беҳзод кўч., 6а	10-1107/5009
"AZIZ SHARIF MP GROUP" МЧЖ	301455699	21.01.2010	003913-09	Ш.Раҳимов	Х.Шобобоев кўч., 16	10-1107/5024
"IXTISOS VA ILM"	300821900	30.04.2008	002561-09	М.Мўминова	Навоий кўч., 7	10-1107/5014
"PAY AND TALK"	301116099	27.03.2009	003199-09	Ғ.Файзиев	Чорсу мавзеси, 13-8	10-1107/5020
"ZAMON DAVOMI" МЧЖ	205036174	05.10.2006	000243-09	Т.Ахмеджонов	Навоий, 9	10-1107/4934
"IMPEX PLUS" МЧЖ	206850469	06.03.2007	1757-09	А.Исмоилов	Ибн Сино-1, 8-103	10-1107/4944
"IBRAT-OSAK" МЧЖ	206987384	19.01.2009	003062-09	Л.Саъдуллаев	Хувайдо кўч., 2	10-1107/4953
"KONSALT-BROK-EKSPERT" МЧЖ	207062253	04.02.2010	003977-09	Ш.Нуритдинова	Илғор маҳалласи, Эркин кўч., 43Б	10-1107/4959
"KOMPTECHPRO IMPEX"	300842470	22.05.2008	002634-09	Д.Собиров	Анҳор бўйи кўч., 18	10-1107/4932
"MOMENT PAY"	301192046	19.05.2009	003328-09	Ғ.Ризаев	Кичик ҳалқа йўли кўч., 61	10-1107/4948
"ISFANDIYOR KAPITAL" МЧЖ	301537366	11.03.2010	004123-09	Д.Сатторов	Боғ кўча мавзеси, 2-35	10-1107/4929
"LANGKAWI EXCLUSIVE" МЧЖ	301665975	23.07.2010	004435-09	И.Магометибраимов	Қоратош кўч., 139	10-1107/4947
"SAHOVAT-NUR BIZNES" МЧЖ	205404524	07.02.2005	591-09	Ф.Мухсимов	Беруний, 6	10-1107/4931
"STOMA DENTA MAX" МЧЖ	207058218	22.01.2010	003917-09	Абдулла Хидоят	Белтепа мавзеси, 7-14	10-1107/4936
"NURLI ROZA ZAMIN" МЧЖ	300601478	26.10.2007	002181-09	Ш.Абдукаримов	А.Умарий, 32	10-1107/4956
"SAMIRA-TM-USTO"	301026242	13.01.2009	003051-09	Т.Усмонов	Уйғур кўч., 341	10-1107/4955
"SOBIR SHUKUR OZOD"	301061042	11.02.2009	003111-09	Ш.Охунов	С.Умаров кўч., 51	10-1107/4943
"NETWORK SERVICES SAVED" MCHJ	301489094	09.02.2010	004003-09	Ш.Пўлатов	Соҳибоев кўч., 13	10-1107/4942
"TOSH INDUSTRIYA SERVIS" МЧЖ	205067191	21.05.2004	261-09	М.Жалолхонов	Охунбобоев майд., 3-16	10-1107/4940
"ELITE BROK SERVIS" МЧЖ	205282274	26.11.2004	500-09	О.Махмудов	Бешёғоч, 1-54	10-1107/4949
"UMID SUPER TAOM" МЧЖ	205741518	07.07.2005	845-09	Бахриддин Бахром	М.Уйғур кўч., 450	10-1107/4939
"TASI SMETA" MCHJ	206939481	23.11.2007	002219-09	Д.Бутанов	Пахтакор кўч., 2	10-1107/5022
"TRIAS SERVIS"	300881234	09.10.2008	002730-09	Н.Хусанов	-	10-1107/4933
"EASYPAY"	301002620	11.12.2008	002999-09	-	Алп Жамол 3-тор кўч., 1	10-1107/4951
"SHAHZODA-GULRUH"	301274703	28.07.2009	003450-09	У.Алиқулов	Жанггоҳ кўч., 2 в,г-уй, 6-х.	10-1107/4930
"ELSON CONSULT" МЧЖ	301544517	17.03.2010	004137-09	Д.Уразаева	М-13, 30-17	10-1107/4954

Мазкур корхоналарнинг думалоқ муҳр ва штамплари бекор қилинади. Дебитор ва кредитор даъволари эълон чоп этилган кундан бошлаб 2 ой муддат давомида махсус комиссия томонидан Тошкент ш., А.Қодирий кўчаси, 7а-уй манзили бўйича жойлашган Шайхонтоҳур тумани ҳокимияти биносининг 2-қаватидаги Тадбиркорларни рўйхатга олиш хонасида қабул қилинади. Тел. 241-87-45.

***

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2011 йил 22 апрелдаги қарорларига асосан Шайхонтоҳур туманидаги тугатилаётган корхоналар
РЎЙХАТИ

Корхона номи	СТИР	Рўйхатга олинган санаси ва рақами		Директор	Юридик манзили	Қарор рақами
"SUXROB-SAXOVAT"	300705839	04.02.2008	002346-09	М.Мирзаахмедова	Уйғур кўч., 421а	10-1114/5365
"SAXOVAT BARAKA OMAD"	300759597	13.03.2008	002439-09	К.Мухамеджанов	3-Оқсой кўч., 11	10-1114/5359
"TOPATUN"	300834006	14.05.2008	002589-09	Д.Назирова	Ибн Сино 1-мавзеси, дорихона биноси	10-1114/5358
"MILAN STYLE"	300453884	01.04.2009	001881-09	С.Раҳимов	А.Навоий кўч., 16-уй, 18-19-х.	10-1114/5360
"KOSMOS STROY" МЧЖ	300508054	10.07.2007	001990-09	О.Жалилов	М-15, 13-66	10-1114/5364
"NOZANIN CHAROS"	300467408	28.05.2007	001915-09	Г.Салимова	Марказ-14, 5-26	10-1114/5357
"PANDA GROUP" МЧЖ	301443760	15.01.2010	003894-09	Норходжаев	Уйғур кўч., Учқўрғон 1-ўтар кўч., 1	10-1114/5361
"NUSRATILLO FAYZ-BARAKA" МЧЖ	301463222	26.01.2010	003922-09	А.Расулев	Жарариқ мавзеси, 6-103	10-1114/5363
"PALACE EMERALD TRADE" МЧЖ	301514427	24.02.2010	004062-09	А.Содиқов	С.Дарвоза кўч., Хуррият тор кўч., Узум берк кўч., 6	10-1114/5362
"CHINA VOYAGE"	301042904	28.01.2009	003088-09	Ж.Вахобов	М.Уйғур кўч., 353	10-1114/5356
"FARANGIZ OLTIN QURILISH SERVIS"	301202546	28.05.2009	003349-09	Ф.Содиқов	Чорсу мавзеси, 7-17	10-1114/5355

Мазкур корхоналарнинг думалоқ муҳр ва штамплари бекор қилинади. Дебитор ва кредитор даъволари эълон чоп этилган кундан бошлаб 2 ой муддат давомида махсус комиссия томонидан Тошкент ш., А.Қодирий кўчаси, 7а-уй манзили бўйича жойлашган Шайхонтоҳур тумани ҳокимияти биносининг 2-қаватидаги Тадбиркорларни рўйхатга олиш хонасида қабул қилинади. Тел. 241-87-45.

«AMIR-AUDIT» МЧЖ
аудиторлик ташкилоти
28.03.2008 йилдаги 00642-сон лицензия
ЎзР АВнинг 12.01.2005 йилдаги 991-сон гувоҳномаси

Ўзбекистоннинг бутун ҳудудида барча хўжалик юритувчи субъектларда аудиторлик текширувларини амалга оширади

Бухгалтерия ҳисоботи ва баланс тузиш

САР ва CIPA сертификатларига эга бўлган аудиторлар ишга таклиф этилади

Тел. (+99897) 409-04-23, 296-55-78 факс (8371) 296-52-15

058-09

«NAZORAT-AUDIT» МЧЖ
аудиторлик ташкилоти
ЎзР МВнинг 28.07.2008 йилдаги 00067-сон лицензияси

Барча хўжалик юритувчи субъектларда аудиторлик текширувлари

Ўзбекистон Республикасининг солиқ ва молия қонун ҳужжатларига мувофиқ барча консалтинг хизматларини кўрсатамиз

Манзил: Тошкент ш., Гавҳар кўч., 124.
Тел. (8371) 279-47-16. Факс (8371) 279-44-01.
Уяли: (+99897) 402-05-00, 340-98-62, 335-19-67, (+99894) 663-77-74.
E-mail: ltd_nazorat-audit@mail.ru
Вилоятлардаги алоқа боғлаш телефонлари:
Нукус (+99861) 357-43-26, Хоразм (+99862) 524-51-55, Сурхондарё (+99894) 461-32-70, Самарқанд (+99866) 777-01-63, Наманган (+99869) 258-57-97, Жиззах (+99872) 328-08-00

009-11

www.pc.uz - Ўзбекистон компьютер бозоридаги талаб ва таклиф

ЭЪЛОНЛАР ЭЪЛОНЛАР ЭЪЛОНЛАР

АУДИТОРЛИК ХИЗМАТЛАРИ

Аудиторлик, бухгалтерия хизматлари*.
Тел.: 370-63-06, 263-77-29.

ЮРИДИК ХИЗМАТЛАР

Дебиторлик қарзини ундириш. Юридик хизмат кўрсатиш. Хўжалик, жиноят ишлари*.
Тел. (+99897) 330-45-71.

Кўчмас мулк бўйича юрист маслаҳатлари. Кадастр*.
Тел. 448-74-69.

«ADVOKAT ELITE». Судларда вакиллик қилиш. Корхоналар, ваколатхоналарни рўйхатдан ўтказиш, қайта ташкил этиш, тугатиш ва уларга юридик хизмат кўрсатиш*.
Тел.: 281-52-39, 448-74-69.

БАҲОЛАШ ХИЗМАТЛАРИ

Асосий фондлар, кўчмас мулк, автотранспорт, ускуналарни қайта баҳолаш*.
Тел.: (+99898) 365-33-50, 365-68-60.

БОЖХОНА ХИЗМАТЛАРИ

Ташкилот вилоятларда тижорат юкларини декларациялаш хизматларини кўрсатади*.
Тел. (8 371) 268-10-92.

ХИЗМАТЛАР

Сметаларни жорий нархларда тузиш. Турар жой ва жамоат биноларини лойиҳалаштириш*.
Тел.: 244-86-80, 244-86-79.

Қурилиш-таъмирлаш ва пардозлаш ишлари.
Тел.: 244-86-80, 244-86-79.

1С: 8.1. Кузатув, созлаш ва дастурлаш.
Тел. (+99893) 381-36-49.

Компьютерга тез ёрдам. Windows, дастурлар, антивирус ҳимояси. Жойига чиқиш билан. Дам олиш кунларисиз. Тел. 585-29-79.

Хизматлар лицензияланган.

Рўйхатлар

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2011 йил 27 апрелдаги ҳал қилув қарорларига асосан Яккасарой туманидаги банкрот деб эълон қилинган ва тугатувга доир ишлар бошланган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	Қарор рақами	Юридик манзили
"INFO INTEGRAL SISTEM" МЧЖ	10-1108/6120	Братислава кўч., 9
"SHUXRAT SAODAT MARHAMAT MANSUR" МЧЖ	10-1108/6123	Сарабўстон кўч., 5-1
"QUEEN IMPEX" МЧЖ	10-1108/6124	У.Носир кўч., 132
"AFRODITA MTP" ШК	10-1108/6125	У.Носир кўч., 91
"СУҒУРТА СЕРВИС" МЧЖ	10-1108/6127	У.Носир кўч., 15
"BUNYODKOR PRINT" МЧЖ	10-1108/6128	Чўпонота кўч., 9а
"MAXIMUS MONOLIT" МЧЖ	10-1108/6130	Абдуллаева кўч., 13

Мазкур корхоналар бўйича тугатув бошқарувчиси этиб Яккасарой туман ДСИ ходими М.Чутов тайинланган. Ушбу корхоналарга тегишли думалоқ муҳр ва бурчак тамғалари бекор қилинади. Кредиторлар томонидан билдирилган талаблар эълон чиққан кундан бошлаб 2 ой давомида Тошкент ш., Фарҳод кўчаси, 6а-уй, Яккасарой туман ДСИ биноси, 3-қават, 310-хонада қабул қилинади. Тел. 250-70-87.

***

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2011 йил 2 майдаги ажримларига асосан Шайхонтоҳур туманидаги банкрот деб эътироф этишга оид иш юритилиб, кузатув жараёни бошланган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	Ажрим рақами
"Chug'ursoy oil" МЧЖ	10-1107/6939
"Global class prom" МЧЖ	10-1107/6941
"Slotex" МЧЖ	10-1107/6940
"Osiyo baraka plast" ХК	10-1107/7002

Мазкур корхоналар кредиторларининг 1-йиғилиши 2011 йил 12 май куни соат 11.00 да Тошкент ш., А.Навоий кўчаси, 7а-уй, 307-хонада ўтказилади ва кузатув ишлари ушбу манзилда давом этади. Банкротлик иши 2011 йил 16 май куни соат 14.00 да Шайхонтоҳур туман ДСИ биносининг 307-хонасида сайёр очиқ суд мажлисида кўрилади. Ушбу корхоналарнинг кредиторлари судда қатнашиш ҳуқуқига эга.

Тел. 241-30-86.

***

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2011 йил 29 апрелдаги 10-1117/6611-сонли ажримига асосан Юнусобод туманидаги "ABOFIUM" МЧЖга нисбатан банкротликнинг кузатув таомили жорий қилинди. Муваққат бошқарувчи этиб Н.Файзиева тайинланган. Суд муҳокамаси 2011 йил 13 май куни соат 16.00 да Тошкент шаҳар хўжалик суди биносида (Тошкент ш., Чўпон ота кўчаси, 6-уй) 1-мажлислар залида кўрилади. Кредиторларнинг 1-йиғилиши 2011 йил 12 май куни соат 15.00 да Тошкент ш., А.Темур кўчаси, 95-уй, Юнусобод туман ДСИ биноси, 2-қават, 17-хонада қабул қилинади. Тел. 235-74-88.

Тошкент вилояти хўжалик судининг 2011 йил 19 апрелдаги ҳал қилув қарорларига асосан Ўртачирчиқ туманидаги банкрот деб тан олинган ва тугатишга доир иш бошланган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	Қарор рақами
"Аваз ота" ФХ	11-1106/7105
"Хикматилла Хурматой" ФХ	11-1106/7106
"Бегали ота" ФХ	11-1106/7107
"Азиз Бахтиёр Алижон" ФХ	11-1106/7108
"Дўстхўжаобод" ФХ	11-1106/7109
"Кукмўйин" ФХ	11-1106/7110
"Куттибоев Нурмухаммад" ФХ	11-1106/7111
"Лайс Беруний" ФХ	11-1106/7112
"Мусурмонкул Исломов" ФХ	11-1106/7113
"Озодбек Зиё" ФХ	11-1106/7114

Мазкур хўжалик юритувчи субъектларнинг кредиторлари йиғилиши 2011 йил 12 май куни соат 15.00 да қуйидаги манзилда ўтказилади: Тошкент вилояти, Ўртачирчиқ тумани, Тўйтепа шаҳри, Тошкент йўли кўчаси, 88-уй, Ўртачирчиқ туман ДСИ биноси, 1-қават, 19-хона. Ушбу корхоналар бўйича тугатиш бошқарувчиси этиб Ўртачирчиқ туман ДСИ ходими И.Игамбердиев тайинланган. Корхоналарнинг белгиланган тартибга кўра топширилмаган думалоқ муҳрлари ва бурчак штамплари бекор қилинади. Кредиторлар талаблари ушбу эълон чоп этилган кундан бошлаб 1 ой ичида қуйидаги манзилда қабул қилинади: Тошкент вилояти, Ўртачирчиқ тумани, Тўйтепа шаҳри, Тошкент йўли кўчаси, 88-уй, Ўртачирчиқ туман ДСИ биноси, 1-қават, 19-хона.

***

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2011 йил 2 майдаги 10-1108/7018-сонли ажримига асосан Яккасарой туманидаги "GALPROMEKS" МЧЖ (юридик манзили: Кичик Бешёғоч кўчаси, 130а-уй) бўйича банкротлик кузатув жараёни бошланган. Мазкур корхона кредиторларининг 1-йиғилиши 2011 йил 12 май куни соат 10.30 да Яккасарой туман ДСИ биносида қуйидаги манзил бўйича ўтказилади: Тошкент ш., Фарҳод кўчаси, 6а-уй, 3-қават, 310-хона. Ушбу корхонанинг банкротлик иши бўйича суд мажлиси муҳокамаси 2011 йил 13 май куни соат 9.30 да Тошкент ш., Фарҳод кўчаси, 6а-уй, Яккасарой туман ДСИ биносида сайёр суд мажлиси ўтказилади. Тел. 250-70-87.

***

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2011 йил 5 апрелдаги 10-1109/4054-сонли қарорига асосан Ҳамза туманидаги "МК-ТРЕЙДИНГ" КК (СТИР 203801847) ҳамда 10-1109/4055-сонли қарорига асосан "ATLANTA-AUDIT" АХК (СТИР 206970138) бўйича тугатиш ишлари бошланган. Мазкур корхоналарнинг Низоми, таъсис ҳужжатлари, гувоҳномалари, махсус лицензиялари ва бошқа бирламчи ҳужжатлари, думалоқ муҳр, бурчак штамплари бекор қилинади. Ушбу корхоналарнинг дебитор ва кредиторларининг даъволари 2 ой муддат мобайнида Тошкент ш., Абай кўчаси, 6-уй манзили бўйича қабул қилинади.

Тошкент вилояти хўжалик судининг 2010 йил 4 июндаги 11-1006/12581-сонли ажримига асосан Бўка туман ДСИ рўйхатидан ўтган "Азизбек Намина" фермер хўжалиги (СТИР 300134347) банкрот деб эътироф этилиб, кузатув жараёни бошланган. Муваққат бошқарувчи этиб Бўка туман ДСИ ходими Т.Пўлатов тайинланган. Мазкур корхонанинг белгиланган тартибда топширилмаган думалоқ муҳрлари ва бурчак штамплари бекор қилинади. Ушбу корхонага алоқадор шахс ва юридик мақомга эга бўлган хўжалик юритувчи субъектлар 1 ой мобайнида ўз мурожаатларини қуйидаги манзилдаги муваққат бошқарувчига билдиришлари мумкин: Тошкент вилояти, Бўка шаҳри, Ўзбекистон кўчаси, 1-уй.

Тел. 150-59-27.

***

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2011 йил 22 апрелдаги 10-1107/5508-сонли ҳал қилув қарорига асосан Шайхонтоҳур туманидаги "Tezkor Grand Servis" MCHJ ҳамда 10-1107/5509-сонли ҳал қилув қарорига асосан "Ekstol" ХК банкрот деб эътироф этилди ва тугатишга оид ишлар бошланди. Мазкур корхоналар бўйича тугатиш бошқарувчиси этиб Шайхонтоҳур туман ДСИ ходими Д.Ишметов тайинланган. Корхоналарга тегишли бўлган муҳр ва бурчак штамплари бекор қилинади. Ушбу корхоналарга алоқадор шахс ва корхоналарнинг мурожаатлари 2 ой давомида қуйидаги манзилда қабул қилинади: Тошкент ш., Шайхонтоҳур туман 100011, А.Навоий кўчаси, 7а-уй, 306-хона.

Тел. 241-30-86.

Иқтисодий-ҳуқуқий газета
НОРМА МАСЛАҲАТЧИ
ҲУҚУҚ СОЛИҚЛАР БУХГАЛТЕРИЯ

ТАЪСИСЧИ "Norma Hamkor" МЧЖ

Газета 2006 йил 26 декабрда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида рўйхатга олинди. Рўйхат рақами 0074.

БОШ МУҲАРРИР
ФАРҲОД ҚУРБОНБОЕВ

ТАҲРИРИЯТ МАНЗИЛИ:
Тошкент ш., Миробод тумани, Таллимаржон кўч., 1/1
E-mail: gazeta@norma.uz, normapress@mail.ru
www.norma.uz

Нашр учун масъул:
Нодир Алимов

Муаллифлар фикри доим ҳам таҳририят нуқтаи назарига мос келавермайди.

Таҳририят огоҳлантирадики, газетамизда мавжуд ахборотдан фойдаланганлик, фойдаланмаганлик ёки мувофиқ равишда фойдаланмаганлик билан боғлиқ ҳар қандай ҳаракатлар ва/ёки оқибатлар учун таҳририят жавобгар эмас. Таҳририят муштарийлар билан ёзишиб туриш имкониятига эга эмас.

"Норма маслаҳатчи"да эълон қилинган материалларни тўлиқ ёки қисман кўчириб босиш, электрон ва бошқа манбаларда кўпайтириш, тарқатишга фақат "Norma" МЧЖ билан тузилган шартнома асосида йўл қўйилади.

Газета таҳририят томонидан тайёрланган диапозитивлар ёрдамида "TOPRINT" МЧЖ босмахонасида босилди (Тошкент ш., Миробод тумани, Таллимаржон кўч., 1/1).
Индекс – 186 Буюртма 1031 Адади 4860. Баҳоси келишилган нархда
Газета 2011 йил 6 майда соат 20.00 да топширилди.
ISSN 2010-5223